

İTALYA PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1.	DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2.	PAZARIN ÖZELLİKLERİ	22
3.	ÖNEMLİ SEKTÖRLER.....	28
4.	PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER	38
5.	ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	42

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Politikası

1 Ocak 1958 tarihinden bu yana Avrupa Birliği (AB) üyesi olan İtalya, AB ortak ticaret politikasını benimsemiő ve AB'nin ortak gümrük tarifesini uygulamaya koymuştur. Buna bağlı olarak AB ve AB Gümrük Birliği üyesi ölkelerden İtalya'ya yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır. AB dışı ölkelerden ithal edilen ürünler için AB'nin ortak gümrük tarifeleri uygulanmaktadır.

Avrupa Birliği Ortak Dış Ticaret Politikası

Avrupa Birliği (AB) üyesi ölkeler arasında tesis edilen Gümrük Birliği çerçevesinde, üye ölkeler üçüncü ölkelerden ithalatı ortak kuralları uygulamaktadır.

Bu çerçevede, ticaret politikası münhasıran Avrupa Birliği'nin yetki alanına girmekte ve "Ortak Ticaret Politikası (OTP)" olarak adlandırılmaktadır. OTP, ortak gümrük tarifeleri; çok taraflı, bölgesel ve ikili ticaret anlaşmaları; üçüncü ölkelere uygulanan tek taraflı tavizler ve ticari savunma araçlarını kapsamaktadır. OTP çerçevesinde, mal ticaretinin yanı sıra hizmetler, ticaretle bağlantılı fikri mülkiyet hakları ve doğrudan yabancı yatırımlar AB'nin münhasır yetki alanında yer almaktadır.

Bu doğrultuda:

AB üyesi ölkelerce ortak gümrük tarifesi ve ticari savunma araçları uygulanmakta olup, ürünlere uygulanan gümrük vergileri ve varsa, ürünler üzerinde bulunan ticari savunma araçlarına TARIC CONSULTATION veri tabanı üzerinden erişilebilmektedir.

TARIC veri tabanı ürün bazında faaliyet göstermektedir. TARIC görüntüleme sayfasında ürün kodu (good code) kısmına bilgi edinilmek istenen ürünün GTIP kodu, Geliő/Varış Ülkesi (Origin/Destination) kısmına ise ürünün ihraç veya ithal edilmek istendiği ülke yazılmak suretiyle söz konusu ürüne dair mevcut tüm uygulama ve tüzöklere ulaşılabilir. Ürünün GTIP kodunu bilmiyorsanız gelişmiş arama (advanced search) sekmesinden metin bazında da arama yapılabilir.

TARIC kullanılarak ne yapılabilir?

- Ürüne dair gümrük uygulamaları ve kotalarına, gümrük muafiyetlerine;
- Ürüne dair alınmış ticaret politikası önlemlerine (dampinge karşı uygulamalar, telafi edici önlemler vs.);
- Ürüne yönelik alınmış ithalat veya ihracat kısıtlamalarına ulaşılabilir.

TARIC veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en

Access2Market üye ölkelerin ve AB'nin 120'den fazla ticaret ortağının AB ile dış ticareti kapsamındaki;

- Gümrük vergilerine;
- Menşe kurallarına;
- Yürürlükteki diğer vergilerine;
- İthalat prosedürlerine;

- Ürüne ilişkin teknik gerekliliklere;
- Dış Ticaret istatistiklerine ilişkin detaylı bilgileri ihtiva eden bir veri tabanıdır.

Access2Market veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>)

AB dışı ülkelerin AB ile olan ticari anlaşmalarına ve yararlanabildikleri gümrük muafiyetlerine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/non-eu-markets>)

Üye ülkelerin pazar profillerine, ithalat prosedürlerine ve dış ticareti düzenleyen mevzuatı ile birlikte ticarete konu ürüne ilişkin teknik mevzuatına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/eu-market-0#tocms>)

Access2Market veri tabanında mal ticaretinin yanı sıra hizmet ticareti ve e-ticarete ilişkin veriler de yer almaktadır. Bu bilgilere aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/services>)

Access2Market veri tabanını daha etkin kullanmak adına Avrupa Komisyonunun organize ettiği sanal eğitim programlarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/events-access2markets>)

Ayrıca, AB tarafından üçüncü ülkelere karşı yürütülen ve tamamlanan dumping, sübvansiyon ve korunma önlemleri soruşturmalarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://trade.ec.europa.eu/tdi/index.cfm>)

AB, ikili ticaret anlaşmaları bağlamında aktif bir ticaret politikası izlemektedir. AB tarafından yeni nesil serbest ticaret anlaşmaları (STA) ile mal ticaretinin yanı sıra, hizmetler, kamu alımları, fikri mülkiyet hakları, sürdürülebilir kalkınma gibi ticaret ile ilgili alanları da içeren kapsamlı STA'lar müzakere edilmekte ve akdedilmektedir. AB'nin STA'ları hakkında detaylı bilgiye aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>)

AB, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamında Gelişme Yolundaki Ülke ve En Az Gelişmiş Ülkelere (EAGÜ) belirli dönemler için geçerli olacak şekilde tek taraflı olarak vergi tavizleri sağlamaktadır. Halihazırda uygulanan GTS Rejimi, düşük ve düşük orta gelirli ülkeler için gümrük tarifelerini tamamen ya da kısmen kaldıran Standart GTS Rejimi; sürdürülebilir kalkınma ve iyi yönetişimin sağlanmasını teşvik etmek üzere GTS Rejimi ekinde sayılan Uluslararası Konvansiyonları onaylamaları ve uygulamaları şartıyla gelişmekte olan ülkeler için tarifeleri sıfırlayan GTS + ve silah ve mühimmat hariç olmak üzere en az gelişmiş ülkelere gelen diğer malların vergisiz ve kotasız olarak AB pazarına girmesine imkan tanıyan Silahlar Hariç Her Şey (Everything But Arms-EBA) düzenlemelerini içermektedir. Güncel GTS yararlanıcısı ülkelerin listesine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/>)

Avrupa Yeşil Mutabakatı:

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İş insanlarımız tarafından Avrupa Birliği üyesi ülkelerin pazarına erişimde dikkate alınması gereken önemli bir husus da Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde gerçekleşmekte olan ekonomik dönüşüm sürecidir.

Avrupa Birliği (AB), 11 Aralık 2019 tarihinde açıkladığı [Avrupa Yeşil Mutabakatı \(AYM\)](#)¹ ile 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefini ortaya koymuştur. AB, bu hedefe ulaşmak için yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini ve tüm politikalarını iklim değişikliği ekseninde yeniden şekillendireceğini açıklamıştır. Sanayiden finansmana, enerjiden ulaşırmaya ve binalardan tarıma uzanan bir dizi alanda AB politikalarında kapsamlı değişiklikler öngören Yeşil Mutabakat, Tek Pazar'ın tesisinden bu yana AB'nin en büyük girişimlerinden birisidir.

Bu kapsamda, AB'nin iklim, enerji, arazi kullanımı, ulaşım ve vergilendirme politikalarının 2030 yılına kadar 1990'daki seviyesine kıyasla %55 emisyon azalımı sağlanacak şekilde gözden geçirilmesi için ["Fit for 55" \(55'e Uyum\) mevzuat değişikliği paketi](#)² Avrupa Komisyonu'nca 14 Temmuz 2021'de yayımlanmıştır.

Paketin uluslararası ticareti etkileyecek en önemli unsurlarından birisi [Sınırdaki Karbon Düzenlemesidir](#)³ (SKDM/CBAM). Mekanizma, 2026 yılından itibaren ilk aşamada çelik, alüminyum, çimento, gübre, hidrojen ve elektrik ithalatında, AB Emisyon Ticaret Sistemi'nde (ETS) geçerli haftalık ortalama karbon ücretleri üzerinden ilgili ürünlerin üretimi aşamasında salınan emisyon miktarına göre hesaplanacak karbon fiyatına tabi tutulmasını düzenlemektedir. 1 Ekim 2023 ile 31 Aralık 2025 tarihleri arasında uygulanacak geçiş döneminde ise AB ülkelerindeki ithalatçıların mevzuat kapsamına giren ürünler için gömülü emisyonları ve varsa menşe ülkelerde ödenen karbon ücretlerini raporlaması gerekecektir. Ekim 2023 tarihi itibarıyla başlatılan SKDM raporlama uygulamasına ihracatçılarımızın hızlı adaptasyonunu sağlamak için söz konusu uygulamaya başlangıçta tabii olacak olan demir-çelik, alüminyum ve çimento sektörleri özelinde bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, SKDM konusunda on-line bilgilendirmeler yapılmakta olup kayıtlar ve sunumlar [Bakanlığımız sosyal medya hesaplarından](#)⁴ paylaşılmaktadır. Avrupa Komisyonu tarafından son olarak, SKDM uygulamasının basitleştirilmesine yönelik bir [taslak](#) yayımlanmış olup SKDM kapsamında yayımlanan tüm uygulama mevzuatları, detaylı bilgi notları ve son gelişmelere Bakanlığımız [Yeşil Mutabakat](#) sayfasından erişim sağlanması mümkündür.

Yeşil Mutabakatın ana unsurlarından bir diğeri ise ilgili tüm ürün mevzuatına etki edecek olan döngüsel ekonomidir. Bu ana tema altında, 10 Mart 2020 tarihinde [Yeni Sanayi Stratejisi](#)⁵, 11 Mart 2020 tarihinde ise [Döngüsel Ekonomi Eylem Planı](#)⁶ açıklanmıştır. Böylece AB, hammadde temini aşamasından ürünlerin üretimi, tüketimi ve atık yönetimine dair döngüsel bir yaklaşım ile yeni kurallar getirileceğini açıklamış, elektronik ve bilişim teknolojileri, piller ve araçlar, ambalaj, plastikler, tekstil, yapı ve inşaat, gıda, su ve besinler öncelikli sektörler olarak belirlenmiştir.

¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

² <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-deal/fit-for-55-the-eu-plan-for-a-green-transition/>

³ https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en

⁴ <https://www.youtube.com/@ticaret/search?query=skdm>

⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_416

⁶ https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en

Bu çerçevede, [Batarya ve Batarya Atıkları Tüzüğü](#)⁷, [Gıda ile Temas Eden Geri Dönüştürülmüş Plastik Tüzüğü](#)⁸, [Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Tüzüğü](#)⁹, [Yapı Malzemeleri Tüzüğü](#)¹⁰ yasalaşmış olup, [döngüsel araç tasarımı](#)¹¹ ilişkin mevzuatın yasama süreci devam etmektedir.

Öte yandan, Gümrük Birliği kapsamında ülkemizce uyum sağlanan ürün mevzuatında önemli değişiklikler getirecek olan ve 30 Mart 2022 tarihinde açıklanan Sürdürülebilir Ürün İnisiyatifi ile gıda, yem ve medikal ürünler haricinde tüm ürün grupları için sürdürülebilirliğin bir norm olarak belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu kapsamda 28 Haziran 2024 tarihinde AB Resmi Gazetesinde yayımlanarak yürürlüğe giren [Sürdürülebilir Ürünler İçin Eko-Tasarım Tüzüğü \(ESPR\)](#)¹² ile ürün-bazlı geliştirilecek eko-tasarım kurallarının genel çerçevesi oluşturulmuş olup, söz konusu eko-tasarım kuralları ile AB pazarına girişte kaynak verimliliği, çevre ve su ayak izi, zararlı kimyasal kullanımından arılık, dayanıklı, tamir edilebilir, geri dönüştürülebilir olma gibi kriterlerin esas alınması, ürün özelliklerinin dijital ürün pasaportu ile tüm ekonomik operatörlerin erişimine açık olması amaçlanmaktadır. Bu itibarla, ihraç ürünlerimizin AB pazarına girişinde, eko-tasarım kurallarına uyum sağlaması, ilgili teknik kriterlere uyumun belgelendirilmesi zorunlu hale gelecektir.

Bu çerçevede, ESPR mevzuatında belirlenen esaslara uygun olarak 2024-2027 döneminde demir-çelik, alüminyum, tekstil ve konfeksiyon, mobilya (yatak döşegi dahil), lastik, deterjan, boya, yağlayıcılar, kimyasallar, bilgi teknolojileri ürünleri ve diğer elektroniklerde AB pazarına giriş için eko-tasarım mevzuatlarının açıklanması beklenmektedir.

Buna ek olarak, AB bir taraftan üçüncü ülkelere yönelik atık ihracatını kontrol altına almayı hedeflerken, AB içindeki mevcut atıkların da bir kaynak olarak ekonomiye kazandırılmasını amaçlamaktadır.

Bu itibarla, AB tarafından açıklanan [Atık Sevkiyatı Tüzüğü](#)¹³ ile AB içinde toplanan atıkların öncelikli olarak AB içinde kullanılması amacıyla atık sevkiyatlarına kısıtlamalar getirilmesi öngörülmektedir. Bu çerçevede, 21 Mayıs 2027 tarihinden itibaren AB'den atık ithalatı yapan tesislerin atığı çevreye uygun koşullarda işlediğine yönelik üçüncü taraf denetimlerine tabi tutulması zorunlu hale gelecektir. Bu çerçevede, ilgili denetimden geçmemiş tesislerin atık ithalatı yapması mümkün olmayacak olup, denetimlerde [AB'nin Endüstriyel Emisyonlar Direktifi \(2010/75\)](#) kapsamında atık işleme tesisleri için belirlemiş olduğu Mevcut En İyi Teknikler belgeleri başta olmak üzere mevzuatta listelenen AB mevzuatları ve uluslararası sözleşmelere uyum esas alınacaktır.

[Atık Çerçeve Direktifinin Revizyonu](#)¹⁴ ile ise, AB içindeki atıkların kaynağında ayrı toplanması amacıyla Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (GÜS) uygulamasının tüm sektörlerle genişletilmesi amaçlanmış, bu çerçevede 2025 yılı itibariyle AB üye ülkelerinde tekstil ve konfeksiyon atıklarının ayrı toplanmasının GÜS kapsamında gerçekleştirilmesine yönelik ortak kurallar düzenlenmiştir.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L.2023.191.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2023%3A191%3ATOC>

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/1616/oj>

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj/eng>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/3110/oj/eng>

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023PC0451>

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L.202401781>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1157>

¹⁴ https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-targeted-revision-waste-framework-directive_en

Öte yandan, [Ormansızlaşmanın Önlenmesi Tüzüğü \(EUDR\)](#)¹⁵ ile 30 Aralık 2025 tarihi itibarıyla, büyük oranda ormansızlaşmaya sebep olan soya, sığır eti, palm yağı, ahşap/ağaç ürünleri, kakao, kauçuk, kahve ve bunlardan elde edilen belirli ürünleri üretimde girdi olarak kullanan çikolata, mobilya, lastik, deri gibi ürünlerin AB pazarına girişinde ormansızlaşmaya/orman bozulumuna yol açmadığı ve insan ve işçi haklarına uygun üretildiğine yönelik özen yükümlülüğü beyanı zorunlu hale getirilmiştir.

29 Ocak 2025 tarihinde yayımlanan [Rekabetçilik Pusulası](#)¹⁶ ile iklim değişikliği ile mücadele sürecinde AB'nin rekabetçiliğini artıracak adımlar atılması, inovasyonun kolaylaştırılması, yatırım ortamının iyileştirilmesi, AB mevzuatlarının basitleştirilmesi amaçlanmıştır. 26 Şubat 2025 tarihinde açıklanan Temiz Sanayi Planı ile enerji maliyetlerinin düşürülmesi, yeni finansman kaynağı oluşturulması, hammadde tedarik güvenliğinin sağlanması, uluslararası işbirliklerinin artırılması, kamu alımlarında sürdürülebilir ürünlere talebin artırılmasına yönelik tedbirler belirlenmiştir. Bu doğrultuda, otomotiv sektörü eylem planı ile demir-çelik ve metaller eylem planları yayımlanmıştır.

**AB Yeşil Mutabakatı kapsamındaki güncel gelişmeler ve AB Kurumlarınca yayımlanan bilgi/belgeler hakkında özet bilgiye erişmek için Bakanlığımız web sitesindeki "[Yeşil Mutabakat](#)" bölümünü¹⁷ takip ediniz.

İthalat Rejimi

AB dışı ülkelerden yapılan sanayi ürünleri ithalatında bazı istisnaların haricinde İtalya serbest ticaret politikasını izlemektedir. Bu istisnalardan biri, bazı ülkelerden daha önceden belirlenmiş ürünlerin ithalatında miktar kısıtlamaları ve kontrol önlemleri uygulanmasını içermektedir. Bu tür kısıtlamalara konu olan ürünler arasında tekstil ürünleri, eldiven, ayakkabı, porselen, cam ve seramik mamuller, çelikten mamul ürünler, oyuncaklar, bazı kimyasal ürünler yer almaktadır. Diğer taraftan yasaklı maddeler, ateşli silahlar, patlayıcılar ve cephane gibi bazı maddelerin ithalatı özel lisanslara tabidir.

Kesin ithalat, malları etkileyen tüm gümrük vergilerinin ödenmesini içerir ve operatörün AB dışı bir ülkeden gelen malları herhangi bir gümrük veya vergi bağından serbest bırakmasına izin verir. Serbest dolaşım rejimi ile AB dışı mallar, Birlik statüsüne sahiptir. Bu rejim, Avrupa Birliği'ne girişte yapılan bir giriş beyanını gerektirir. AB ülkelerine yapılan ihracat ile ilgili olarak, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu verileri ile TARIC (The Integrated Tariff of the European Union) sistemi üzerinden kontrol yapılabilmektedir. Üçüncü ülkelerden İtalya'ya ithal edilen ürünleri kontrol etmekle görevli yetkili makam Ekonomi ve Maliye Bakanlığı bağlı kuruluşu olan İtalya Gümrük ve Tekel Ajansı'dır.

- İtalya Gümrük ve Tekel İdaresi (Agenzia delle Dogane e dei Monopoli)

Adres: Via M. Carucci, 71 I-00143 Roma

Tel: (+39) 06 50241

Link: (<https://www.adm.gov.it/portale/home>)

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32023R1115&qid=1687867231461>

¹⁶ https://commission.europa.eu/document/download/10017eb1-4722-4333-add2-e0ed18105a34_en

¹⁷ <https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/yesil-mutabakat>

Ayrıca, İtalya’da faaliyet gösteren, ithalat ve ihracat işlemleri için gümrük müşavirlerinin listesinin yer aldığı ulusal sicil aşağıda sunulmaktadır. Söz konusu sicil üzerinden, isme ve bölgelere göre listeleme yapmak mümkündür (<https://www.cnsd.it/il-consiglio-nazionale/albo-nazionale>).

Gümrük Kontrolleri:

İthalat Kontrol Sistemi 2 Sürüm 3

ICS2 sistemi, ekonomik operatörlerin AB’ye doğrudan veya AB’den transit şekilde üçüncü ülkelere gerçekleştirilecek sevkiyatlarına ilişkin bilgi ve verilerin Yükleme Öncesi Kargo Bilgisi (PLACI) ve varış öncesi Giriş Özet Beyanları (ENS) aracılığıyla AB Gümrük İdareleri’ne sunulmasını gerekli kılan bir elektronik gümrük sistemidir.

Sistem ile kargo ve taşımaya ilişkin risk analizinin gerçekleştirilip güvenliğe ilişkin tehditlerin önlenmesi, uluslararası gümrük işlemlerinin kolaylaşması ve ekonomik operatörler ve AB Gümrük İdareleri arasındaki bilgi alışverişinin basitleşmesi amaçlanmaktadır.

Sistemden pek çok ticari aktör etkilenecek olup, AB sınırları içinde ve dışında posta operatörleri, ekspres kargo taşımacılığı, havayolu kargo taşımacılığı, denizyolu, demiryolu ve karayolu taşımacılığı, AB sınırları dahilinde belirli son alıcılar, lojistik firmaları bu aktörler arasında yer almaktadır. Bu yönüyle, doğrudan AB’ye veya AB’den transit olarak başka bir ülkeye eşya gönderen Birlik dışındaki, Türkiye dahil, tüm ihracatçılar sistemden etkilenecektir.

Sistem kapsamında, AB’nin ihtiyaç duyduğu verilerin girilmemesi halinde, taşımaya ilişkin işlemler AB sınırında durdurulup, eşyanın gümrük işlemleri yapılmayacak, yetersiz beyanlar reddedilecek ya da ticaret akışını sekteye uğratabilecek tedbirler söz konusu olabilecektir.

Sistem, sevkiyat kapsam ve şekline göre üç sürüm halinde uygulanmaktadır. Havayolu kargo taşımacılığı ön yükleme ve havayolu posta taşımacılığı ön yükleme için Sürüm 1, 15 Mart 2021 tarihi itibarıyla; havayolu genel kargo taşımacılığı ile havayolu taşımacılığı ve posta taşımacılığı için Sürüm 2 ise, 1 Mart 2023 tarihi itibarıyla halihazırda AB gümrüklerinde uygulanmaktadır. Deniz yolu, karayolu ve demiryolu taşımacılıklarını kapsayan Sürüm 3’ün operasyonel süreci öncelikle deniz yolu taşımacılığına konu sevkiyatlar için 3 Haziran 2024 tarihi itibarıyla AB gümrüklerinde başlamıştır.

Karayolu ve demiryolu taşımacılığı için ise sisteme geçişin 1 Nisan 2025 tarihinde başlaması planlanmaktadır.

Bu sistem kapsamındaki uygulamaya ilişkin ilave bilgiye ve ekonomik operatörlere yönelik yayımlanan belgelere AB’nin [Import Control System 2 \(ICS2\) - European Commission \(europa.eu\)](https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/import-control-system-2-ics2-0_en) ¹⁸ adresindeki bağlantıdan erişilebilmektedir.

¹⁸ https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/import-control-system-2-ics2-0_en

İthalat Lisansları:

Demir, çelik ve alüminyum ürünler için ithalat lisansı vermekle yetkili makam İtalya Dışışleri ve Uluslararası İş Birliği Bakanlığı'dır. Tarım ürünleri İthalat lisansları için yetkili makam da yine İtalyan Dışışleri ve Uluslararası İş Birliği Bakanlığı nezdindeki Avrupa ve Dış Ticaret Politikası Genel Müdürlüğü'dür.

- İtalya Dışışleri ve Uluslararası İş Birliği Bakanlığı (Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation/MAECI)

Avrupa ve Uluslararası Ticaret Politikası Genel Müdürlüğü (Direzione Generale Per l'Europa E La Politica Commerciale Internazionale)

Tel: +39 06 3691 8775 Fax +39 06 3691 7151

IV.Daire - Tarımsal Ürünlerin İthalat ve İhracatı

[\(https://www.esteri.it/it/ministero/struttura/dgeuropapoliticacommint/\)](https://www.esteri.it/it/ministero/struttura/dgeuropapoliticacommint/)

Diğer Ürünler için Yetkili Kuruluşlara aşağıda web sitesinden erişim sağlanabilmektedir:

https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/eu-market-0#MT_customs_administration

İhracat Rejimi

Gerek tarım gerekse sanayi ürünlerinin AB dışı ülkelere ihracatında da serbest ticaret politikası izlenmektedir. Bazı ürünler menşesine bakılmaksızın AB'nin getirdiği zorunluluklar sebebiyle birtakım mevzuatlarla sınırlandırılmıştır.

Diğer taraftan bütün birlik ülkeleri için özellikle haklı rekabeti destekleyici çeşitli garanti sistemleri getirmek gibi yine topluluğun koyduğu birtakım teknik zorunluluklar söz konusudur. İhracatçı, malları ve ilgili ihracat beyannamesini ve özel izinler veya lisanslar talep edildiğinde, AB 2015/2447-221. maddesi uyarınca "ihracat" gümrük idaresine ibraz etmelidir. İhracatçının yerleşik olduğu veya malların ihracat için paketlenildiği veya yüklendiği yerin yetkili gümrük idaresi yetkili gümrük idaresidir.

Gümrük beyannamesi, ihracat gümrük idaresine, İtalya Gümrük İdaresi'nin (Agenzia Delle Dogane-ADM) BT sisteminin belirli işlevleri kullanılarak elektronik formatta gönderilmelidir. İhracat gümrük idaresi verilen beyannameyi kabul eder ve vergi ve güvenlik amaçlı risk analizini yapar. Prosedüre bir MRN (Hareket Referans Numarası) atanır. İşlemler yapıldıktan sonra, İhracat Ofisi eşyayı, gümrük bölgesinden ihracat beyannamesi kabul edildiğindeki koşullarla çıktığı sürece ihracat için serbest bırakmaktadır.

Ayrıntılı bilgi için:

<https://www.adm.gov.it/portale/en/web/quest/dogane/operatore/regimi-e-istituti-doganali/i-regimi-doganali/esportazione-1>

Gümrük Tarifeleri

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın kabulü ve 31 Aralık 1995 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe konulmasıyla, Türkiye ile AB arasında sanayi ürünleri ticaretinde gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır. Türkiye-AB Gümrük Birliği, sadece sanayi ürünlerini ve işlenmiş tarım ürünlerini kapsamakta,

geleneksel tarım ürünleri ise kapsam dışı bulunmaktadır. İşlenmiş tarım ürünlerinde gümrük vergileri tespit edilirken, tarım payı ile sanayi payı ayrılmakta ve sadece sanayi payı vergi muafiyetine tabi tutulmaktadır.

Türkiye-AB Gümrük Birliği

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği kapsamındaki ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir miktar kısıtlaması bulunmamaktadır. Gümrük Birliği 31 Aralık 1995 tarihinden beri yürürlükte olup, temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır.

Gümrük Birliği, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini (sanayi payı itibarıyla) kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sunulan mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan A.TR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarında herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir.

Yasal Dayanaklar:

- AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin Gümrük Birliği'nin son aşamasının uygulanmasına ilişkin 1/95 sayılı ve 22 Aralık 1995 tarihli kararı:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:21996D0213%2801%29&rid=2>)

- AT-Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 1/2006 sayılı ve 26 Eylül 2006 tarihli AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararının uygulamasına ilişkin ayrıntıları düzenleyen karar

(<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:265:0018:0038:en:PDF>)

Gümrük Birliği, Amsterdam Anlaşması EK 1'de belirtilen tarım ürünleri ile Avrupa Kömür ve Çelik Anlaşması'nın kapsadığı kömür ve çelik ürünlerini kapsamamaktadır. Bu ürünler aşağıdaki yasal dayanaklar çerçevesinde tavizli bir rejimden yararlanabildikleri zaman bir menşe ispat belgesi ibraz edilmesi gerekmektedir (Movement Certificate-Dolaşım Belgesi-EUR.1 ve fatura beyanı).

Rekabet

AB'nin Rekabeti Bozucu Yabancı Sübvansiyonlar Tüzüğü

Avrupa Komisyonunun Rekabeti Bozucu Yabancı Sübvansiyonlar Tüzüğü 23 Aralık 2022 tarihinde L 330 sayılı AB Resmi Gazetesinde EU 2022/2560 sayısıyla yayınlanmış olup, anılan Tüzük kapsamında, Avrupa Komisyonu'na üçüncü ülkeler tarafından verilen ve AB pazarında rekabeti bozan sübvansiyonlara karşı soruşturma yürütme ve gerekli durumlarda önlem alma yetkisi verilmektedir. Böylelikle, AB'nin katı rekabet kurallarına tabi AB'de yerleşik firmalar ile üçüncü ülke firmaları arasında eşit rekabet şartlarının sağlanmasının hedeflendiği açıklanmıştır.

Tüzük ile birlikte üçüncü ülkenin, doğrudan veya dolaylı olarak iç pazarda faaliyette bulunan bir veya daha fazla yüklenici veya sektöre fayda sağlayan mali katkı yabancı sübvansiyon olarak değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Tüzük kapsamında, yüklenicilerin eşik değerlerin üzerinde kalan tüm satın alma ve birleşmeleri ile kamu alımlarına katılımlarının Komisyon'a ön bildiriminin yapılması gerekmekte olup, ayrıca

Komisyon'un eşik değerler altında kalsalar dahi, piyasayı bozucu yabancı sübvansiyon şüphesi bulunan tüm piyasa hareketlerini soruşturma yetkisi bulunmaktadır. Tüzüğe (<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj>)bağlantısından erişilebilmektedir.

Söz konusu Tüzük 12 Temmuz 2023 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmış olup, 12 Ekim 2023 itibarıyla şirketlerin yabancı mali katkıları içeren ve ilgili bildirim eşiklerini aşan şirket birleşmeleri ve kamu alımları hakkında bildirimde bulunmaları gerekmektedir.

Tüzük ile ilgili olarak 12 Temmuz 2023 tarihli AB Resmi Gazetesinde (EU) 2023/1441 sayılı Uygulama Tüzüğü yayınlanmıştır. Söz konusu Tüzükte birleşmelere ilişkin bildirimlerin ve kamu alımları prosedürlerinde yabancı mali katkı bildirimlerinin şekil, içerik ve usulü, Tüzüğe göre yapılması gereken sözlü açıklamaların usulüne ilişkin detaylar, ifşa, dosyalara ve gizli bilgilere erişim hakkındaki detaylı kurallar, şeffaflık gereklilikleri ve zaman kısıtlarının hesaplanması ve Tüzük kapsamındaki taahhütlere ilişkin zaman kısıtlarının detayları belirlenmiştir.

Uygulama Tüzüğüne [Implementing regulation - 2023/1441 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1441/oj) adresinden ulaşılabilir.

İç Vergiler

2025 yılı itibarıyla İtalya'da uygulanmakta olan başlıca doğrudan vergiler ve oranları aşağıda yer almaktadır:

Kurumlar Vergisi (IRES): %24

Kişisel Gelir Vergisi (IRPEF): %23 ile %43 aralığında gelire göre değişebilmektedir.

%23, toplam 28.000 avroya kadar olan gelirler için;

%35, toplam geliri 28.000- 50.000 avro arasında olan gelirler için;

%43, 50.000 avroyu aşan gelirlere uygulanır.

Yıllık geliri 8.174 avronun altında olanlar gelir vergisine tabi değildir.

Ülkede Uygulanmakta Olan Başlıca Dolaylı Vergiler:

- **KDV (IVA):** İtalya'da standart KDV oranı %22'dir. Belirli mal ve hizmetler için indirimli oranlar da mevcuttur. Örneğin gıda, içecek ve tarım ürünleri için %4, belirli gıda maddeleri için %5, evsel kullanım için elektrik ve gaz tedariki, ilaçlar, bina tadilatı/onarımı gibi bazı mal ve hizmetler için %10 oranında KDV uygulaması vardır.

- **Damga Vergisi:** 77,47 avronun üzerindeki KDV hariç faturalar için uygulanan damga pulu vergisi 2 avro ve nüfus idaresi sicil kayıt belgeleri kayıt sertifikaları/belgeleri, nüfus sicil memuru tarafından sertifikalar üzerinde özel muafiyetler özellikle belirtilmedikçe, mevzuat gereği 16,00 € damga vergisine tabidir.

- **2025 yılında Sabit Oranlı Vergi Rejiminden (Flat Tax)** 2024 yılında tüm şartları yerine getiren vergi mükellefleri faydalanabilmektedir. Elde edilen gelirler 85.000 avroyu aşmamalıdır (daha önce 65.000 avro olan tutar 2023 Bütçe Kanunu ile bu şekilde değiştirilmiştir). Farklı

Ekonomik Faaliyet Kodlarıyla (ATECO) ayırt edilen birden fazla faaliyetin yürütülmesi halinde, yürütülen farklı faaliyetlere ilişkin gelir ve ücretlerin toplamı dikkate alınmaktadır. Düz oranlı vergi rejimi, uygunluk koşullarından birinin bile artık karşılanmadığı veya hariç tutulma nedenlerinden birinin ortaya çıktığı yılı takip eden yıldan itibaren uygulanmaya son verilir. Gelirin 100.000 avroyu aşması halinde, bu eşğin aşıldığı aynı yıldan itibaren artık bu rejim geçerli değildir ve bu durumda, tavanın aşılmasına neden olan işlemler için KDV ödenmesi gerekir.

Ayrıntılı bilgi için:

[-https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/iva-regole-generalali-aliquote-esenzioni-pagamento/norme-generalali-e-aliquote](https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/iva-regole-generalali-aliquote-esenzioni-pagamento/norme-generalali-e-aliquote)

[-https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/english/flat-rate-scheme](https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/english/flat-rate-scheme)

[-https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/regime-forfetario-le-regole-2020-/infoagen-regime-forfetario-le-regole-2020-](https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/regime-forfetario-le-regole-2020-/infoagen-regime-forfetario-le-regole-2020-)

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

İtalya'da piyasaya sürülen teknik ürünlerin (endüstriyel ürünler, tıbbi cihazlar, radyo ve telekomünikasyon terminal ekipmanları, araçlar vb.) standardizasyon gerekliliklerini karşılayıp karşılamadığının kontrolünden sorumlu farklı kuruluşlar bulunmaktadır.

Bazı ürünler menşesine bakılmaksızın Avrupa Birliği'nin getirdiği zorunluluklar sebebiyle birtakım mevzuatlarla sınırlandırılmıştır. Diğer taraftan bütün Birlik ülkeleri için özellikle haklı rekabeti destekleyici çeşitli garanti sistemleri getirmek gibi yine topluluğun koyduğu birtakım teknik zorunluluklar söz konusudur. ISO 9000 serisi ve HACCP kaliteyi garantileyen ve rekabet faktörünü ön plana çıkaran bir uygulamadır. Çevre üzerine ISO 14000 serisi ve OHSAS 18001 teknik özelliklerine göre iş kazalarını önleme sertifikası da her geçen gün daha önem kazanmıştır.

AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin AB ülkelerine ithal edilebilmesi için AB teknik mevzuatına uyumlu olması gerekir. CE işareti bu kapsamdaki uygulamalardan biridir ve birçok sanayi ürününde CE işareti (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/ce-marking_en) bulunması zorunludur. Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. Ancak, eğer üretici ya da üreticinin yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır.

AB genelinde gıdalarla ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen EC 178/2002 sayılı düzenleme ile Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 yılı içerisinde yürürlüğe giren bu düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurulmuş ve gıda güvenliği konusundaki uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Düzenleme genel olarak Genel Gıda Yasası olarak bilinmekte olup, gıdaların izlenebilirliği konusunda da düzenlemeleri içermektedir (Madde 18). Genel Gıda Yasası'nın belirlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

İtalya'da gıda ürünlerinin standart ve belgelendirilmesine ilişkin kurallar AB direktifleri ile tamamen uyumlu halde bulunmaktadır. Bu anlamda herhangi bir AB ülkesinde serbest

dolaşıma giren bir gıda ürününün herhangi başka bir teste tabi tutulmadan İtalya'ya ithalatı ve iç pazarda satışı mümkün olmaktadır.

AB genelinde pazara sunulan taze meyve ve sebze ürünlerinin kalite ve etiketlemelerine ilişkin pazarlama standartları AB Ortak Tarım Politikası çerçevesinde çıkartılan EC 2200/96 sayılı kararname ile 28 Ekim 1996 tarihinde belirlenmiştir. Bu yasayla öngörülen standartlara sahip olmayan ürünler pazara sunulamamakta ve pazardan kaldırılmaktadır. AB pazarlama standart düzenlemeleri çerçevesinde kalite standartları belirlenmiş diğer ürünler arasında taze ve soğutulmuş balık (EC 2406/1996), yumurta (EC 1028/2006), zeytinyağı (EC 1019/2002) ile sert kabuklu meyveler arasında kabuklu fındık (EC 1284/2002) ve kabuklu ceviz bulunmaktadır.

Avrupa Birliği'nin Ürünlere Dair Teknik Mevzuatı

Bir ürünün Avrupa Birliği (AB) pazarına girebilmesi için AB'nin tüzük, direktif vb. olarak adlandırılan (EURLEX internet sayfasından ulaşılabilen) teknik mevzuata uygun olarak üretilmesi ve piyasaya arz koşullarını sağlaması gerekmektedir. AB'nin teknik mevzuatı, tüm ürünler için temel kuralları belirleyen yatay mevzuatın yanı sıra, ürünlere ilişkin teknik düzenlemelerden (örn: oyuncaklar, makineler, asansörler, tıbbi cihazlar, yapı malzemeleri, kimyasallar vs.) oluşmaktadır. Bunun haricinde, AB içinde ortak bir düzenlemeye tabi olmayan (kırtasiye ürünleri, mobilyalar, saatler vs.) ürünlere ilişkin üye ülkeler kendi düzenlemelerini yapmakta serbesttir.

Ülkemiz, Gümrük Birliği gereğince AB'nin ürünlere ilişkin teknik mevzuatını ve sistemini uyumlaştırmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye AB'nin CE İşareti, onaylanmış kuruluşlar, piyasa gözetimi ve denetimi, AB'nin ortak bir düzenlemesi olmayan alanda karşılıklı tanımaya dair kurallarını ve ürünlere ilişkin (sektörel) mevzuatını ulusal mevzuatına aktarmıştır. Ülkemiz, AB'nin ürünlere ilişkin mevzuatındaki güncellemeleri de takip ederek bilahare ulusal mevzuatına yansıtmaktadır.

Ülkemizde, AB mevzuatı kapsamında atanmış onaylanmış kuruluşların listesi ise güncel olarak AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluş Bilgi Sistemi'nde (NANDO- <https://webgate.ec.europa.eu/single-market-compliance-space/home>) yayınlanmaktadır.

Sonuç olarak, ortak bir AB mevzuatı bulunan ürünler yönünden ulusal mevzuatımızı uyumlaştırdığımız ölçüde veya düzenlenmemiş alanda yer alan ürünler yönünden Türk ürünlerinin AB'de ilave test/belgelendirmeye ihtiyaç olmaksızın AB menşeli ürünlerle eşit muameleye tabi tutulması ve malların serbest dolaşımı ilkesi kapsamında ithalat kontrollerine tabi tutulmaması gerekmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'de üretilen ürünler, AB'de üretilmiş ürünlere eşdeğer güvenlik ve kalite düzeyini sağlamaktadır. Ülkemizce uyum sağlanan AB mevzuatı ve ilgili yetkili kuruluşların irtibat bilgileri "Türkiye Ürün Kuralları Veri Tabanı"nda yer almaktadır; anılan Veri Tabanına <https://urunkurallari.ticaret.gov.tr/> adresinden erişim sağlayabilirsiniz.

AB teknik mevzuatına ilişkin ayrıntılı bilgi edinmek için (abteknik@ticaret.gov.tr) adresinden irtibata geçilebilmektedir. Ayrıca, Avrupa Birliği'nce hazırlanan ve ürün kurallarının uygulanmasına ilişkin bilgiler içeren güncel Mavi Rehber, Bakanlığımız tarafından Türkçeye çevrilerek üreticilerimizin, ilgili Bakanlıklarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın ve ilgili tüm paydaşların hizmetine sunulmuştur.

Mavi Rehber'e aşağıda yer alan adres üzerinden erişilebilmektedir:

(<https://ticaret.gov.tr/data/5dc55af713b87654fc017421/MAV%C4%B0%20REHBER%202022,..pdf>)

İtalya’da, **Gıda ve Yem Güvenliği ve Pazarlama Standartları** ile ilgili yetkili kurumlar aşağıda yer almakta olup, gıda ve yem güvenliği konusunda yetkili makam “İtalya Sağlık Bakanlığı nezdindeki Hijyen, Gıda Güvenliği ve Beslenme Genel Müdürlüğü”dür.

- İtalya Sağlık Bakanlığı (Ministero della Salute)
Hijyen, Gıda Güvenliği ve Beslenme Genel Müdürlüğü
(Direzione Generale per l'Igiene e la Sicurezza degli Alimenti e la Nutrizione)
Adres: Viale Giorgio Ribotta 5 00144 Roma
Tel: (+39) 06 5994 6616
E-posta: segreteriaadgsan@sanita.it; Link: (<http://www.salute.gov.it/portale/home.html>)

AB ve Ürün Standartları

Bazı ürünler menşesine bakılmaksızın Avrupa Birliği'nin getirdiği zorunluluklar sebebiyle birtakım mevzuatla sınırlandırılmıştır. Diğer taraftan, bütün Birlik ülkeleri için özellikle adil rekabeti destekleyici çeşitli garanti sistemleri bulunmaktadır. ISO 9000 serisi ve HACCP kaliteyi garantileyen ve rekabet faktörünü ön plana çıkaran bir uygulamadır. Çevre üzerine ISO 14000 serisi ve OHSAS 18001 teknik özelliklerine göre iş kazalarını önleme sertifikası da her geçen gün daha önem kazanmıştır. GLOBALGAP (eski adıyla EUREPGAP) sertifikasının alınması zorunlu olmamakla birlikte ürün satın almada tercih nedenidir.

AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin AB pazarına girebilmesi için AB teknik mevzuatına uyumlu olması gerekmektedir. CE işareti bu kapsamdaki uygulamalardan biridir. Birçok sanayi ürününde CE İşareti (https://ec.europa.eu/growth/single-market/ce-marking_en) bulunması zorunludur. Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından imalatçı sorumludur. Ancak, eğer imalatçı ya da imalatçının yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Diğer bir anlatımla, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB mevzuatına uygunluğunu temin etmek zorundadır.

Ürünlerin piyasaya arz edilmesine ilişkin akreditasyon ve piyasa gözetimi ve denetimi işlemleri AB'nin 765/2008/EC sayılı Tüzüğü ile 2019/1020/EU sayılı Tüzüğü'ne göre yürütülmektedir. Anılan mevzuat, AB gümrüklerinde kontrolleri, CE İşareti ve akreditasyonunun yanı sıra üye devletlerde piyasa gözetimi ve denetimine yönelik hükümler ihtiva etmekte olup üye ülkeler tarafından işbirliği içinde uygulanmaktadır.

AB genelinde gıda ile ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen 178/2002/EC sayılı Tüzük doğrultusunda Genel Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 tarihli düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurularak gıda güvenliği konusunda uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Genel Gıda Yasası, gıdaların izlenebilirliği konusunda da hükümler içermektedir ve düzenlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

AB genelinde tarım ürünlerinin piyasaya arzına ilişkin ortak kuralları 1308/2013/EU ve 1379/2013/EU sayılı Tüzükler belirlemektedir.

Üçüncü ülkelerden ithal edilen taze meyve ve sebzelerin sevkiyatının AB pazarlama standartları ve diğer eşdeğer standartlara uygun olması gerekmektedir. Bu yönde, 2023/2429 sayılı Tüzük taze meyve ve sebze ithalatı ile ilgili genel ve spesifik pazarlama standartlarını belirlemektedir.

Bitki, Meyve ve Sebzelerin Pazarlama Standartlarının kontrolünde yetkili makam İtalya Tarım, Gıda ve Orman Politikaları Bakanlığı nezdindeki Avrupa ve Uluslararası Politikalar ve Kırsal Kalkınma Bölümü altındaki Avrupa Birliği ve Uluslararası Politikalar Genel Müdürlüğü'dür.

- Tarım Bakanlığı, Gıda Egemenliği ve Ormanlar Bakanlığı (Ministero dell'Agricoltura, Della Sovranità Alimentare e delle Foreste)
Avrupa ve Uluslararası Politikalar ve Kırsal Kalkınma Bölümü (Direzione Generale Delle Politiche Internazionali E Dell'unione Europea)
Adres: Via XX Settembre, n. 20 I-00187 Roma
Tel: (+39) 06 4665 4048 / 06 4665 4073
E-posta: piue.direttore@masaf.gov.it/piue.segreteria@masaf.gov.it
Link: (<https://www.politicheagricole.it/flex/cm/pages/ServeBLOB.php/L/IT/IDPagina/15155>)

PIUE IV - Zeytinyağı ve Tek CMO Dairesi

Telefon: +39 0646654026

E-Posta: piue4@masaf.gov.it

PIUE V - Meyve ve Sebzeler Dairesi

Telefon: +39 0646654027

E-posta: piue5@masaf.gov.it

Hayvansal Kökenli Gıda Ürünlerinin Pazarlama Standartlarının kontrolünde yetkili makam Tarım, Gıda ve Orman Politikaları Bakanlığı nezdindeki Avrupa ve Uluslararası Politikalar ve Kırsal Kalkınma Bölümü altındaki Avrupa Birliği ve Uluslararası Politikalar Genel Müdürlüğü'dür.

- PIUS VI - Hayvansal Üretim Sektörü (PIUE VI -Settore produzioni animali)

Adres: Via XX Settembre, n. 20 I-00187 Roma

Tel: (+39) 06 4665 4044

E-posta: piue6@politicheagricole.it

Link: (<http://www.politicheagricole.it>)

AB Komisyon sayfasında aşağıdaki linkte İtalya'ya ait yetkili kuruluşlar bulunmaktadır:

(https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/eu-market-0#tocms_3).

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Teknik standartlara uygunluk değerlendirme adımı AB mevzuatına uygunluğun sağlanmasında zorunlu bir adımdır. Burada amaç üretimin her aşamasında gerekli koşullara uyumun sağlanması ve nihai ürünün kabulünün kolaylaştırılmasıdır. AB ürün mevzuatı üreticilere ürünlerinin kullanımı sırasında oluşabilecek risk düzeyine göre uygunluk değerlendirme aşamasında bir miktar seçme hakkı sunmaktadır. Bu seçenekler sertifikasyon, tip inceleme ve ürün kalite kontrol sistemi, tam kalite güvencesi olabilmektedir. AB üyesi ülkelerin uygunluk değerlendirme kuruluşları listesi AB Komisyonu web sitesinde yer almaktadır.

Nihai ürünün pazara girişini kolaylaştırmayı sağlayan bazı zorunlu olmayan değerlendirme programları bulunmaktadır. Bunlar hakkında bilgi CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi) ve

CENELEC (Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi) (<https://www.cenelec.eu/>) üzerinden temin edilebilir.

İtalya pazarına giren teknik ürünlerin (sanayi ürünleri, tıbbi cihazlar, radyo ve telekomünikasyon terminal ekipmanları, araçlar, vb.) standardizasyon gereksinimlerini karşılayıp karşılamadığını kontrol etmekten sorumlu birkaç yetkili makam vardır. Bunlar;

- İtalyan Elektroteknik Komitesi (Comitato Elettrotecnico Italiano/CEI)

Via Saccardo, 9 20134 Milano

Tel: (+39) 02 210 061

E-posta: info@ceinorme.it

Web: (<http://www.ceinorme.it/it>)

- İtalyan Ulusal Standartlar Enstitüsü (Ente Nazionale Italiano di Normazione – UNI)

Via Sannio, 2 20137 Milano

Tel: +39 02700241

E-posta: uni@uni.com

Web: (<http://www.uni.com>)

Onaylanmış Kuruluşlar (Notified bodies/NANDO): Ürünlerin teknik standartlara uygunluğunun onaylanmasından sorumlu birkaç onaylanmış kuruluş vardır (uygunluk değerlendirmesi), her bir kuruluş belirli bir direktif altındaki belirli ürün gruplarından sorumludur (<https://webgate.ec.europa.eu/single-market-compliance-space/#/notified-bodies>).

Ulusal Akreditasyon Kurumu (ACCREDIA): İtalyan hükümeti tarafından, malların ve hizmetlerin standartlara uygunluğunu doğrulayan organların ve laboratuvarların yetkinliğini, bağımsızlığını ve tarafsızlığını belgelemek üzere görevlendirilen kuruluştur (<https://www.accredia.it/>).

Uygunluk Değerlendirme

AB ve Uygunluk Değerlendirme

Standartlara uygunluk değerlendirme adımı AB mevzuatına uygunluğun sağlanmasında zorunlu bir adımdır. Burada amaç üretimin her aşamasında gerekli koşullara uyumun sağlanması ve nihai ürünün kabulünün kolaylaştırılmasıdır.

AB ürün mevzuatı üreticilere ürünlerinin kullanımı sırasında oluşabilecek risk düzeyine göre uygunluk değerlendirme aşamasında bir miktar seçme hakkı sunmaktadır. Bu seçenekler öz sertifikasyon, tip inceleme ve ürün kalite kontrol sistemi, tam kalite güvencesi olabilmektedir.

AB üyesi ülkelerin uygunluk değerlendirme kuruluşları listesi AB Komisyonu web sitesinde yer almaktadır (NANDO- <https://webgate.ec.europa.eu/single-market-compliance-space/home>).

Nihai ürünün pazara girişini kolaylaştırmayı sağlayan bazı zorunlu olmayan değerlendirme programları da bulunmaktadır. Bunlar hakkında bilgi CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi), CENELEC-Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (<https://www.cenelec.eu/Pages/default.aspx>) ve ETSI-Avrupa Telekomünikasyon Standartları Kurumu'ndan (<https://www.etsi.org/>) temin edilebilir.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Ambalaj ve ambalaj atığına ilişkin AB kuralları, hem ambalaj tasarımını hem de ambalaj atığı yönetimini kapsamaktadır. Çevre sorunlarına neden olan artan miktarlarda ambalaj atığı ile başa çıkmayı hedeflemenin yanında ayrıca, AB ülkelerinin ambalaj tasarımı konusunda farklı kurallar benimsemesinden kaynaklanan iç pazardaki engelleri kaldırılması da hedeflenmektedir. AB’de ambalaj kuralları ile ilgili bilgilere (https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling/packaging-waste_en) adresinden ulaşılabilir.

Üreticiler ayrıca, 97/129/EC sayılı AB Komisyonu Kararı uyarınca, kullanılan ambalaj malzemelerinin niteliğini de (ambalaj tanımlama ve sınıflandırma amacıyla) belirtmekle yükümlüdür. İtalya’da bu konu ile ilgili kuruluş Ulusal Ambalaj Üreticileri Birliği’nin (CONAI) yayımladığı İngilizce rehber bulunmaktadır (<http://www.progettareciclo.com/en/docs/environmental-labeling-packaging>).

AB ve Ambalaj, Paketleme, Etiketleme

Tüketicinin korunması göz önünde tutularak, AB içerisinde sadece AB etiketleme mevzuatına uyan ürünlerin pazarlanmasına izin verilmektedir. AB etiketleme mevzuatı, gıda, ev gereçleri, ayakkabı, tekstil vb. sektörler için zorunlu etiketleme standartları koymaktadır.

Paketleme ve ambalajlama, tüketici sağlığı ve çevrenin korunması amacıyla, AB tarafından belirlenen kurallara uygun yapılmak zorundadır. Paketleme ve ambalajlamaya ilişkin temel AB mevzuatı şunlardır:

Tüzük 2025/40/EC; Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Tüzüğü, AB pazarına arz edilen tüm ürünlerin ambalajlarına dair eko-tasarım kuralları,

Tüzük 1272/2008/EC (CLP); madde ve karışımların sınıflandırması, etiketlenmesi ve ambalajlanması hakkında kurallar,

Tüzük 2022/1616/EC; gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin pazara giriş koşulları ve geri dönüşüm teknolojilerine ilişkin kurallar,

Direktif 94/62/EC (OJ L-365 31/12/1994); paketleme ve paket artıklarına dair genel kurallar.

Tüzük 1935/2004/EC (OJ L-338 13/11/2004); gıda maddeleriyle temas eden malzemelere dair özel kurallar.

Tüzük 2016/2031 (OJ L 317, 23/11/2016); ağaç ve diğer bitkilerden yapılan paketlere uygulanacak bitki sağlığı kuralları.

AB içerisinde pazarlanan ambalajlar, çevrenin korunmasına yönelik konulan genel kuralların yanı sıra tüketici sağlığı için herhangi bir riski önlemek amaçlı özel hükümleri yerine getirmelidir (EU Labels: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/product-safety-and-requirements/eu-labels_en).

AB, üye ülkelerde gönüllülük esasına bağlı olarak, 66/2010/EC sayılı Tüzük ile Çevre Etiket (Eco-label) düzenlemesi geliştirmiştir. Çevre Etiket ile ilgili bilgi (https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel_en) bağlantısından edinilebilir.

İtalyan şirketlerin ürünlerinin ambalajları üzerindeki çevre ile ilgili uyarıları/endikasyonları/bildirimleri açık ve doğru bir şekilde sunmalarını sağlamak ve aynı zamanda atıkların nihai akıbeti konusunda tüketici bilincini artırmak amacıyla Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı (Ministero dell'Ambiente e della Sicurezza Energetica /Mase), ürün ambalajları üzerinde çevreyi ilgilendiren etiketler hakkında "Teknik Yönetmelikler" kabul edilmesini öngören bir kararname onaylamıştır. 152/2006 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 219. maddesinin 5. paragrafı kapsamında değinilen teknik yönetmelikler, 1 Ocak 2023'ten itibaren yürürlüğe girmiş olup, yeni yasal müdahaleler ve teknolojik evrim temelinde periyodik olarak güncellenecektir.

Söz konusu yönetmelikler, bir yılı aşkın bir süredir Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı ile mutabakat içerisinde çalışan ve tüm üretim sektörlerinin ihtiyaçlarını biraya getiren ve uygulamaya destek sağlayan **Ulusal Ambalaj Konsorsiyumu-CONAI** tarafından kurulan teknik grubun çalışmalarının sonucudur. Mevzuatın birincil amacı ambalajların ayrıştırılarak toplanmasını iyileştirmek ve bu tür atıkların nihai akıbeti konusunda tüketici bilincini artırmaktır. Yönetmelikler, uygulamaların güncellenmesini kolaylaştırmak ve iç pazarın önündeki engelleri ortadan kaldırmak amacıyla orijinal versiyonda zaten öngörülen etiketlerin dijitalleştirilmesi kullanımının güçlendirilmesi konusunda Avrupa Komisyonu'nun göstergelerini uygulamaktadır. Bu bağlamda, kullanılan yöntem ve teknik içerik açısından son derece değerli bir örnek teşkil eden AB mevzuatın eşsiz bir teknik destek aracı olarak belirmektedir. Bakanlık tarafından da yakın zamanda açıklığa kavuşturulduğu üzere, bu yönetmelikler/uygulama endikasyonları sektör mevzuatının hâlihazırda belirli yükümlülükler getirdiği **ilaç ve tıbbi cihazlar için geçerli değildir.**

152/2006 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 219. maddesinin 5. paragrafı ve müteakip değişiklikler/entegrasyonlar uyarınca, ürün paketleri üzerinde çevreyle ilgili yer alması öngörülen uyarılar hakkındaki teknik yönetmeliği İngilizce olarak görüntülemek mümkün olabilmektedir

(<https://www.gazzettaufficiale.it/dettaglio/codici/materiaAmbientale>);

(https://www.mase.gov.it/sites/default/files/archivio/normativa/rifiuti/GUIDELINES_for_the_environmental_labelling_of_packaging_27.09.2022.pdf)

İtalya'da ambalaj ölçüleri ile ilgili yetkili kurum, İşletmeler ve Made in Italy Bakanlığı (Ministero delle Imprese e Made in Italy) nezdindeki Pazar, Rekabet, Tüketici, Denetim ve Teknik Düzenlemeler Genel Müdürlüğü'dür.

- İşletmeler ve Made in Italy Bakanlığı (Ministero delle Imprese e Made in Italy/MIMIT)
Piyasa, Rekabet, Tüketici, Denetim ve Teknik Düzenleme Genel Müdürlüğü
Direzione Generale per il Mercato, la Concorrenza, il Consumatore, la Vigilanza e la Normativa Tecnica

Adres: Via Sallustiana 53 00187 Roma

Tel: (+39) 06 4705 5309 / 06 4705 5500

E-posta: dgmccvnt.segreteria@mise.gov.it; dgmccvnt.dg@pec.mise.gov.it

Link: (<https://www.mise.gov.it/it/component/organigram/?view=structure&id=10>)

Plastik Vergisi (Plastic Tax):

2020/2053 sayılı AB kararıyla belirlenen ve 2021/770 sayılı AB yönetmeliği tarafından yönetilen AB "Plastik Vergisi", geri dönüştürülmemiş plastik ambalajlar için 0,80 €/kg bir vergi

uygulamasý öngörmektedir.AB uygulamasý 1 Ocak 2021'den itibaren yürürlüğe girmiştir. İtalya'da "plastik vergisi" düzenlemesi, 1 Temmuz 2021'de yapılmıştır. Aslında bu, tek kullanımlık plastik ürünlerin tüketimine ağırlık veren bir vergidir ve bu kategoriye giren her ürün için kilogramı başına 0,45 avroya eşit bir vergi uygulaması öngörülmektedir. 23 Mayıs 2024 tarihli ve 67 sayılı Kanuna dönüştürülerek yürürlüğe konulan 39/2024 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9-bis maddesinin 7. fıkrası hükümleri uyarınca yürürlüğe giriş tarihi 1 Temmuz 2026 tarihine ertelenmiştir.

Şekerli İçecek Vergisi (Sugar Tax):

Şekerli içeceklere (ve İtalya'da şekersiz olsa bile alkolsüz içeceklere) uygulanacak vergi, 23 Mayıs 2024 tarihli ve 67 sayılı Kanuna dönüştürülerek yürürlüğe konulan 39/2024 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9-bis maddesinin 7. fıkrası hükümleri uyarınca şekerli içecekler vergisinin yürürlüğe giriş tarihi 1 Temmuz 2025 tarihine ertelenmiştir.

Şekerli içecekler vergisi, İtalya'da 2020 yılında belirli içecek türlerinin tüketimini sınırlamak ve böylece obezite ve aşırı şeker tüketimiyle ilgili diğer sorunlarla mücadele etmek amacıyla gündeme alınmıştır. Somut olarak, bitmiş ürünlerde hektolitreye başına 10 avro, seyreltildikten sonra kullanıma hazırlanan ürünlerde ise kilogram başına 0,25 avro oranında alınan bir tüketim vergisidir.

Vergi; kolalar, portakal suları, limonatalar, sitronatalar, meyve suları, çaylar ve alkolsüz içecekler gibi şeker eklenmiş tüm alkolsüz içecekleri etkilemektedir. Aynı zamanda sular, tahıl türevi içecekler ve bu ürünlere şeker eklenmişse sütü de kapsamaktadır. İtalya'da vergi, şekersiz olsa bile alkolsüz içecekler için de geçerlidir.

Gıda maddeleriyle temas eden mal ve ürünlerle ilgili yetkili kurum, İtalyan Sağlık Bakanlığı nezdindeki Hijyen, Gıda Güvenliği ve Beslenme Genel Müdürlüğü'dür.

- İtalya Sağlık Bakanlığı (Ministero della Salute)
Hijyen, Gıda Güvenliği ve Beslenme Genel Müdürlüğü
(Direzione Generale per l'Igiene e la Sicurezza degli Alimenti e la Nutrizione)
Adres: Viale Giorgio Ribotta 5 00144 Roma
Tel: (+39) 06 5994 6616
E-posta: segreteria@sanita.it ; Link: (<http://www.salute.gov.it/>)

Ayrıca, gıda ürünleri ile ilgili, Sağlık Yüksek Enstitüsü nezdindeki Gıda Güvenliği, Beslenme ve Veteriner Halk Sağlığı Bölümü de yetkilidir.

- Sağlık Yüksek Enstitüsü (Istituto Superiore di Sanità)
Gıda Güvenliği, Beslenme Ve Veteriner Halk Sağlığı Birimi (Sicurezza alimentare, nutrizione e sanità pubblica veterinaria)
Adres: Viale Regina Elena 299 00161 - Roma
Telefon: (+39) 06 4990 3420
E-posta: dipspsa@iss.it; Link: (<http://www.iss.it>)

Etiketlerin içeriği İtalyanca olmalıdır. AB mevzuatına uygun olarak, farklı ürün türleri (gıda maddeleri, tekstil, kozmetik ürünler, tıbbi cihazlar, vb.) için özel hükümler vardır. Atık yönetimi ve denetimi ile ilgili yetkili makam ise İtalya Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı'dır.

- Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı (Ministero dell'Ambiente e della Sicurezza Energetica /MASE)

AB Döngüsel Ekonomi Genel Müdürlüğü (Direzione Generale Economia Circolare)

Telefon: +39 06-57228652- 8644- 5958

E-posta: EC-UDG@mase.gov.it

Link: (<https://www.mase.gov.it/pagina/direzione-generale-economia-circolare-ec>)

Çevre Düzenlemeleri, Gereksinimler ve Belgeler:

AB'nin önemli bir önceliği, bölgede pazarlanan ürünlerin çevre ve insan sağlığı için güvenli olmasını sağlamaktır. Avrupa Birliği'ne ihracat yapan Türk üreticilerinin, pazara girmek için ürünlerinin bu gereksinimleri karşıladığından emin olmaları gerekmektedir. 11 Aralık 2019'da Komisyon, Avrupa Yeşil Anlaşmasını (Green Deal) sunmuştur. Bu politika ve yasal programın amacı, 2050 yılına kadar Avrupa'yı iklim açısından nötr bir topluma dönüştürmektir.

Avrupa Yeşil Anlaşması, tarım, inşaat, finans ve imalat dahil olmak üzere Avrupa ekonomisinin tüm sektörlerini etkilemektedir. Diğer taraftan, CEAP II, "Döngüsel bir ekonomiye doğru: Avrupa için sıfır atık programı"Avrupa Yeşil Anlaşmasını uygulamaktadır. Avrupa Komisyonu, CEAP II'yi uygularken, tasarım aşamasında bir ürünün çevresel etkilerinin bütüncül bir değerlendirmesini teşvik eden mevzuatı ve diğer önlemleri de teşvik edecektir. Avrupa Komisyonu'nun bu amaca ulaşmakta kullandığı yasal araç, AB Çevre Dostu Tasarım Direktifidir. Ayrıca EU Ecolabel ve REACH dahil olmak üzere diğer enstrümanlara da dikkate alınacaktır.

Piller ve Akümülatörler:

2006 yılında kabul edilen AB Pil Direktifi, AB pazarına yerleştirilen tüm piller ve akümülatörler için geçerlidir. Buna otomotiv, endüstriyel ve taşınabilir piller dahildir. Yönerge, civa veya kadmiyum içeren pillerin ve akümülatörlerin satışını sınırlayarak (acil durum ve alarm sistemleri, tıbbi ekipman ve kablosuz elektrikli aletler için bir muafiyetle) ve yüksek düzeyde toplama ve geri dönüşümü teşvik ederek çevreyi korumayı amaçlamaktadır. Kullanılmış pillerin ve akümülatörlerin toplanması, işlenmesi ve geri dönüştürülmesiyle ilgili maliyetleri finanse etme sorumluluğunu üreticilere yükler. Direktif ayrıca pillerin etiketlenmesi ve cihazdan sökülmesi ile ilgili hükümleri de içerir (https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling/batteries-and-accumulators_en#ecl-inpage-387).

Teknik Engeller

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol

açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (<https://teknikenkel.ticaret.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

İtalya Sanayi Ürünlerinin Mülkiyetin Korunmasına ilişkin Paris Sözleşmesi'ne taraf olmanın yanı sıra Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) üyesidir. İtalya'da fikri ve sınai mülkiyet hakları 10 Şubat 2005 tarihli ve 30 sayılı Kanun Hükmünde Karaname (<https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo:2005-02-10;30>) kapsamında düzenlenmiştir.

Sözkonusu Karaname'nin 223'üncü maddesi gereğince, İtalya'da İtalya Sanayi Ürünlerinin Mülkiyetin Korunmasına ilişkin uygulamalar, Dışişleri Bakanlığı'nın sınai mülkiyet alanındaki kurumsal yetkileri ve Başbakanlığın koordinasyon faaliyetleri saklı kalmak kaydıyla, Şirketler ve Made in Italy Bakanlığı nezdindeki (Ministero delle Imprese e del Made in Italy) "İtalya Patent ve Marka Ofisi" (<https://uibm.mise.gov.it/index.php/it/>) tarafından yürütülmektedir. İtalya Patent ve Marka Ofisi, İtalya'nın ulusal düzeydeki faaliyet gösteren birimdir.

- Şirketler ve Made in Italy Bakanlığı (Ministero delle Imprese e del Made in Italy)

Sınai Mülkiyetin Korunması Genel Müdürlüğü - İtalyan Patent ve Marka Ofisi

Bölüm VII - Patentler

Adres: Via Molise, 19 00187 Roma

Tel: (+39) 06 4705 5616

E-posta: dglcuibm.segreteria@mise.gov.it

PEC (KEP): dglcuibm.dg@pec.mise.gov.it

AB ve Fikri Sınai Mülkiyet Hakları

Avrupa Birliği Fikri Sınai Mülkiyet Hakları Ofisi-EUIPO, AB markaları, tescilli topluluk tasarımları, zanaat ve sanayi ürünlerine yönelik coğrafi işaretler ile fikri mülkiyet alanında Avrupa'da ve uluslararası arenada iş birliğini yönetmekten sorumlu bir AB kuruluşudur. Ayrıca, Fikri Mülkiyet Haklarının ihlallerine ilişkin Avrupa Gözlemevi'ni (European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights) yönetmekle görevlidir. Bu kuruluş, ulusal ve bölgesel faaliyet gösteren Fikri Sınai Mülkiyet Ofisleri, kullanıcı grupları, Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve diğer uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmaktadır (<https://euipo.europa.eu/>).

Türkiye'de veya başka bir ülkede kaydedilmiş bir patent veya "markaİtalya"da geçerli olmadığı için İtalya'da markanın veya patentin korunması için ayrıca tescil ettirilmesi gereklidir. Aynı zamanda İtalyan bir firmanın İtalya'da kayıtlı patent veya markasını koruması için de Türkiye'de veya başka ülkede de kaydolmalıdır.

Firmalar, AB düzeyinde ticari markalarını tescil ettirip koruma sağlamak için, AB genelinde koruma sağlayan European Union Intellectual Property Office (EUIPO) üzerinden başvuruda bulunabilecektir. Küresel düzeyde bir kayıt ise Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) sistemi üzerinden yapılmaktadır.

İtalya'da patent ve marka kaydı başvurusu yapmak isteyen Türkiye'de yerleşik firmalar, bu konuda tek yetkili organ olan İtalya Şirketler ve Made in Italy Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren İtalya Patent ve Marka Ofisi'ne (UIBM) başvurmalıdır.

Patent ve marka kaydı için üç yol mevcuttur:

- 1) Doğrudan UIBM'nin "Sala del Pubblico" birimine fiziken gidilmesi ile,
- 2) Aşağıdaki adrese posta yolu ile evrakların iletilmesi ile (Ministero dello Imprese e del Made in Italy, UIBM, Divisione V - Servizi per l'utenza Via Molise n. 19, 00187, Roma, RM, Italia. Bu durumda İtalya'da referans bir adresin de belirtilmesi zorunlu olup, bu adres bir avukat adresi veya bir firma adresi olabilir),
- 3) Elektronik kayıt sistemi ile
(<https://servizionline.uibm.gov.it/deposito-online-new/pubblica/index.html>).

Yukarıda belirtilen linkte bulunan kayıt sisteminde öncelikle kişisel kayıt oluşturulması gerekmektedir. İşlemlerin sonlandırılabilmesi için İtalya sisteminden alınmış bir Vergi Numarası (Codice Fiscale) ve dijital imza gereklidir. Türk firmaları için bu imkan hemen bulunamayacağından, bu işlem genellikle İtalya'daki bir avukata vekalet verilerek veya Ekonomik Kalkınma Bakanlığı'na kayıtlı marka, patent danışmanlığı yapan firmalarca yürütülebilmektedir. "10 Şubat 2005 tarihli ve 30 sayılı Kanun Hükmünde Kararname"nin 217. maddesinde "Danışmanlık" ile ilgili hükümler bulunmaktadır. Danışmanlık firmaları listesine (<https://www.ordine-brevetti.it/it/elenco-societa-studi>) linkinden erişim sağlanması mümkündür. Listelenen firmaların hangi şehirde olduklarına göre aramak için ise link açıldığında sağ tarafta yazan "ricerca semplice" seçeneğine de tıklanabilmektedir.

Dağıtım Kanalları

Dağıtım, franchising ve acentelik anlaşmalarını kullanmak isteyen şirketler, yaptıkları anlaşmaların AB yasalarına ve üye devlet ulusal yasalarına uygun olmasını sağlamalıdır. 86/653/EEC sayılı Konsey Direktifi, müvekkilleri adına mal satan veya satın alan serbest çalışan ticari acenteler için belirli minimum koruma standartları belirler (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31986L0653&from=EN>).

Direktif, müvekkil ve vekillerinin hak ve yükümlülüklerini, acentenin ücretini ve bir acentelik sözleşmesinin akdedilmesini ve feshedilmesini belirler. Diğer taraftan, Avrupa Komisyonu Rekabet Genel Müdürlüğü, dikey anlaşmaların iç pazardaki rekabet üzerindeki etkilerine ilişkin ilgili mevzuatı uygulamaktadır. Buna göre Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın 101(1). maddesi Kapsamında Rekabeti Hissedilir Ölçüde Etkilemeyecek Anlaşmalara İlişkin 30 Ağustos 2014 tarihli ve 2014/C 291/01 (de minimis) sayılı Komisyon duyurusu ile belirli bir pazarın yüzde onundan daha azını etkileyen anlaşmalar genellikle muaftır.

Ödeme gecikmeleri ile ilgili olarak ise 2011/7/AB direktifi uygulanmaktadır. Söz konusu direktif hem kamu hem de özel sektör uygulamalarını bağlamakta olup, AB içerisindeki tüm ticari faaliyetleri kapsamakla birlikte tüketicilerle yapılan işlemler bu direktif kapsamında girmemektedir.

Söz konusu direktif hem kamu hem de özel sektör uygulamalarını bağlamakta olup, AB içerisindeki tüm ticari faaliyetleri kapsamakla birlikte tüketicilerle yapılan işlemler bu direktif kapsamında girmemektedir.

İtalya'da franchise ağlarının en yoğun olduğu yerler Kuzey İtalya'da (Lombardiya ve Veneto), özellikle şehir merkezlerinde, ticari bölgelerde ve alışveriş merkezlerinde bulunmaktadır. Avrupa Franchise Federasyonu üyesi olan İtalyan Franchise Derneği (Associazione Italiana Franchising) tarafından açıklanan verilere göre İtalya'da 2024 yılı itibarıyla franchise veren firma sayısı 929 olup, söz konusu firmaların yıllık ciroları 33,9 milyar avro seviyesini aşmıştır. 287 binden fazla kişiye istihdam sağlarken 65 binden fazla satış noktası bulunmaktadır (<https://www.assofranchising.it/il-franchising.html#dati>). Lombardiya bölgesi yaklaşık 10 bin satış noktası ile toplam franchising pazarının lideridir ve bunu Lazio ile Campania Bölgeleri sırasıyla takip etmektedir. Roma ve Milano gibi büyük şehirlerde yeni franchise konseptleri belirmiştir. Bununla birlikte, franchising iş fırsatları, esas olarak yeni ve sofistike mal ve hizmetler için güçlü bir talep ile nispeten büyük bir orta sınıfın varlığından dolayı küçük şehirlerde de başarılı olmuştur.

Son yıllarda, alışveriş merkezlerinde, mağazalarda ve ana caddelerde bulunan franchise yerlerine ek olarak, havaalanlarında ve tren istasyonlarında artan sayıda franchise şubeler açılmıştır. İtalya'da 6 Mayıs 2004 tarih ve 129 sayılı Kanun (<https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:2004:129>), franchise sözleşmesini tanımlayan, asgari içeriğini ve süresini, tarafların yükümlülüklerini ve sözleşme öncesi müzakereler sırasında taraflarca yanlış bilgi verilmesi durumunda verilecek cezaları belirlemektedir. Ayrıca, 2022/720/AB sayılı komisyon yönetmeliği de Avrupa Birliği'nin işleyişine ilişkin Antlaşma'nın 101. maddesinin dikey anlaşmalar ve franchising ile ilgili yeni grup düzenlemelerini içermektedir.

Sektörel olarak incelendiğinde, İtalya'da genel olarak hızlı tüketim ürünleri satan ve zincir marketleri de bünyesinde barındıran Büyük Dağıtım Organizasyonları (Grande Distribuzione Organizzata) toplam franchise sektörü cirosunun %35'ini oluşturmaktadır. Giyim franchise sektörü %25, hizmetler sektörü ise toplam franchising cirosunun yaklaşık %13'ünü oluşturmaktadır. Ülkede toptancıların, perakende mağazaların, çokuluslu süpermarketlerin ve outletlerin sayısı oldukça fazladır.

Tüm sanayileşmiş ülkelerde olduğu gibi İtalya'da da dağıtım kanallarının yapısı teknolojik değişime uğramış, online satış teknikleri hızla gelişmiştir. Diğer batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi İtalya'da da fiyat, satın alma kararının en önemli belirleyicisidir. Ülkede faaliyet göstermek isteyen firmaların pazarlama alanında başarılı olabilmesinde güvenilirlik, mal kalitesi ve satış sonrası hizmetler önemli bir role sahiptir.

Ülke piyasasında, en önemli rakipler diğer AB ülkeleri, ABD ve Japonya'dır. Bu ülkelerin ürünlerinin yüksek teknoloji içermesi ve kalite düzeyinin yüksek olması, ayrıca AB kaynaklı ihracatın hükümetler tarafından ticareti geliştirme faaliyetleri kapsamında desteklenmesi, ödeme koşullarında esneklik ve satış sonrası hizmetler sağlanması, ortak promosyon faaliyetleri gerçekleştirilmesi ve ürünlerin yerel piyasa ihtiyaçlarına göre uyumlandırılması İtalya piyasasında rekabeti artıran faktörler olarak ön plana çıkmaktadır. Büyük mağazalar ve hipermarketler, İtalya'da perakende dağıtımda en önemli yeri tutmaktadır.

Tüketici Tercihleri

31 Aralık 2024 itibarıyla İtalya'nın nüfusu 58.971.230 kişidir. Bir önceki yılın aynı tarihine kıyasla nüfus 25.971 kişi azalmış olup, bu da binde 0,4'lük bir düşüş anlamına gelmektedir. Ülke genelinde nüfustaki bu hafif düşüş, bölgesel demografik eğilimlerin oldukça farklı seyretmesinden kaynaklanmaktadır. Göreceli olarak en büyük nüfus kaybı Güney İtalya'da (binde -3,7) ve adalarda (binde -3,8) gözlemlenmiştir. Merkez bölgelerde de nüfus azalmış (binde -1), ancak Kuzeybatı (+binde 2,3) ve Kuzeydoğu (+binde 2,0) bölgelerinde artış kaydedilmiştir.

Bölgesel düzeyde bakıldığında, Mezzogiorno olarak bilinen Güney İtalya'nın tüm bölgelerinde nüfus düşüş göstermiş, en büyük azalma Basilicata'da gerçekleşerek binde 8,1 seviyesine ulaşmıştır. Merkez İtalya'daki tüm bölgelerde de düşüş yaşanmış olup, en belirgin kayıp Umbria'da (binde -3,9) görülmüştür. Buna karşın, Kuzey İtalya'da yalnızca Valle d'Aosta/Vallée d'Aoste bölgesi nüfus kaybına uğramış (binde -2,1), diğer tüm bölgelerde nüfus artışı gözlemlenmiştir. En yüksek artış ise Bolzano/Bozen Özerk Bölgesi'nde binde +6,3 olarak kaydedilmiştir. Ulusal nüfustaki bu sınırlı düşüşü ve Kuzey bölgelerinde gözlemlenen artışı, yabancı nüfusun katkısı önemli ölçüde etkilemiştir. Yaş gruplarına göre dağılım incelendiğinde:

- 0-14 yaş aralığındaki bireylerin oranı %12,4'ten %12,2'ye düşmüştür.
- 15-64 yaş arasındaki bireylerin oranı %63,5'te sabit kalmıştır.
- 65 yaş üstü nüfusun oranı %24'ten %24,3'e yükselmiştir.

Nüfus yaşlanması ülkenin her bölgesinde gözlemlenmekte, ancak bu sürecin hızı ve seviyeleri farklılık göstermektedir. İtalya'nın en genç bölgesi hala Campania'dır, burada ortalama yaş 44,2'ye çıkmıştır. Ancak, yıllar içinde yaşlanma sürecinin bu bölgede de ilerlediği görülmektedir. İtalya'nın en yaşlı bölgesi ise Liguria olmaya devam etmektedir; burada ortalama yaş 49,5 olup, önceki yıl ile aynıdır.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Yanıltıcı reklamlara karşı AB Komisyonu, iç pazardaki bu soruna yanıt vermek amacıyla, reklamda doğruluğa ilişkin asgari ve objektif kriterleri belirlemek üzere Ekim 1986'dan beri yürürlükte olan bir yönerge kabul etmiştir. Direktif kapsamında yanıltıcı reklam, "sunumu da dahil olmak üzere herhangi bir şekilde hitap ettiği veya ulaştığı kişileri aldatan veya aldatma ihtimali olan ve aldatıcı niteliği nedeniyle ekonomik davranışlarını etkilemesi muhtemel olan veya bu nedenlerle bir rakibe zarar veren veya zarar verme ihtimali olan reklam" olarak tanımlanmaktadır.

Üye Devletler kendi ulusal yasaları kapsamında daha da kapsamlı bir korumaya izin verebilmektedir. Direktif Ekim 1997'de karşılaştırmalı reklamları da kapsayacak şekilde değiştirilmiştir. Karşılaştırmalı reklam, belirli koşullara tabi olarak, "açıkça veya ima yoluyla bir rakibi veya bir rakibin mal veya hizmetlerini tanımlayan reklam" olarak tanımlanmıştır. Üye Devletler yanıltıcı veya karşılaştırmalı reklamları kısıtlayabilir ve bazı durumlarda kısıtlamıştır. Dijital Piyasalar Yasası, hedefli reklamcılık için kişisel verilerin birleştirilmesine yalnızca kapı bekçisinin açık rızası ile izin verileceğini öngörmektedir.

Buna ek olarak Avrupa Birliği, tüketiciyi koruma kurallarını daha da sıkılaştırmak amacıyla adil iş uygulamalarına ilişkin 2005/29/EC sayılı Direktifi kabul etmiştir. Bu kurallar, diğer potansiyel olarak yanıltıcı reklam uygulamalarına ek olarak, piramit şemaları, bir dükkan kapanmadığında tasfiye satışları ve indirimlerin temeli olarak yapay olarak yüksek fiyatlar gibi çeşitli agresif veya aldattıcı pazarlama uygulamalarını yasaklamaktadır. Çocuklara yönelik reklamlara ilişkin bazı kurallar da belirlenmiştir. Beşeri tıbbi ürünlerin reklamı, 2004/27/EC sayılı Yönerge ile değiştirilen 2001/83/EC sayılı Konsey Yönergesi ile düzenlenmektedir. Pazar izni henüz verilmemişse veya söz konusu ürün reçeteli bir ilaçsa, tıbbi ürünlerin reklamının yapılması yasaktır.

İtalya’da önemli Fuar Organizatörleri:

Fiera Milano: <http://www.fieramilano.it/>
Bologna Fiere: <http://www.bolognafiere.it/>
Verona Fiere: <http://www.veronafiere.it/>
Rimini Fiera: <http://www.riminifiera.it/>
Fiere di Parma: <http://www.fiereparma.it/>

Önemli Medya Kanalları:

TV

RAI: <http://www.rai.it>
Mediaset: <http://www.mediaset.it/>
Sky Italia: <http://www.sky.it/>
La7: <https://www.la7.it/>

Yazılı Basın:

Corriere della Sera: <http://www.corriere.it/>
Sole 24 Ore: <http://www.ilsole24ore.com/>
La Stampa: <http://www.lastampa.it/>
La Repubblica: <http://www.repubblica.it/>
Il Messaggero: <https://www.ilmessaggero.it/>

Kamu İhaleleri

İtalya’da kamu alımları, GSYİH’nin %10’unu ve toplam harcamaların %22’sini oluşturduğundan önemli bir kamu bütçesi kalemidir (OECD, 2021). İtalya’da kamu sözleşmelerinin yürütülmesinden ve denetlemesinden sorumlu kuruluş ANAC-Ulusal Yolsuzluk Önleme Otoritesi (Autorità Nazionale Anticorruzione-National Anti-Corruption Authority) kamu alımlarının sektör büyüklüğünün 2023 yılında 283,4 milyar avro olduğu açıklamıştır (<https://www.anticorruzione.it/-/relazione.annuale.2024>). İtalya’da kamu alımlarının önemli bir bölümünü (çeşitli tahminlere göre dörtte bir ile üçte biri arasında) özellikle bayındırlık işleri oluşturmaktadır. AB tarafından pandemi sonrası onaylanan İtalyan Ulusal İyileşme ve Dayanıklılık Planı’nda alt yapı yatırımlarına yönelik bütçenin artması ile de bu oranın artması beklenmektedir (Ayrıntılı bilgi için: <https://www.italiadomani.gov.it/content/sogei-ng/it/en/home.html>).

İtalya, Avrupa Komisyonu tarafından yapılan kapsamlı bir değerlendirmeye göre, teklif alınan son tarih ile işin verilmesi arasında 2023 yılında ortalama 176 günlük bir süreye sahip olan İtalya, AB ortalaması olan 84 gün ile karşılaştırıldığında, “Karar Hızı” endeksinde performansı düşüktür (Ayrıntılı bilgi için: https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/countries/italy_en).

Kamu İhale Sözleşmelerinin Dijitalleştirilmesi:

31 Mart 2023 tarihli ve 36 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile onaylanan ve kamu sözleşmelerinin tüm süreçlerinin dijitalleştirilmesini öngören Yeni Kamu Sözleşmeleri Kanunu'nun düzenlemeleri 1 Ocak 2024 tarihi itibarıyla tamamen yürürlüğe girmiştir. Dijitalleştirme, olağan sektörlerde ve özel sektörlerde, herhangi bir tutardaki ihale veya imtiyaz sözleşmeleri gibi İhale Kanunu Mevzuatına tabi tüm sözleşmeler için geçerlidir. Bir kamu sözleşmesinin tüm süreçlerinin/döngüsünün dijitalleştirilmesi, planlama, tasarım, yayın, ihale ve uygulama aşamalarının sertifikalı dijital ihale platformları aracılığıyla yönetilmesi anlamına gelmektedir. Sonuç olarak, tutarı ne olursa olsun bir sözleşme veya imtiyaz sözleşmesi yapmak isteyen bir ihale makamı veya bir hibe veren makam, bunu yapmak için sertifikalı bir dijital ihale platformu kullanmak zorundadır.

Dijitalleşme sürecinin başlatılmasına ilişkin ayrıntılı bilgiler, Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı ile mutabık kalınarak 13 Aralık 2023 tarihli ve 582 sayılı Karar ile kabul edilen Tebliğ'de yer almaktadır. Dijitalleşmeyi uygulamak için 'ulusal dijital ihale ekosistemi (e-ihale) adı verilen bir sistem kurulmuştur. Ekosistem, bilgi sistemleri ve veri tabanlarının birlikte çalışabilirliği için Ulusal Dijital Veri Platformu'nun (PDND) teknolojik altyapısına dayanmaktadır.

Ülkemiz Operatörlerinin Karşılaştığı Sorunlar:

İtalya'da kamu ihalelerine ülkemiz firmaları DTÖ'nün kamu alımları anlaşmasına (GPA) taraf olunmaması öne sürülerek girememektedir. Bununla birlikte, İtalya'da bürokratik süreçlerin yavaşlığı, dil, oturma-çalışma izinleri gibi konuların da kamu alımları pazarına girişte engel teşkil ettiği belirtilmiştir. Bu bilgilerden hareketle, İtalya'da kamu ihalelerine iştirak eden Türk firmaları, ülkemizin DTÖ Anlaşması çerçevesindeki Kamu Alımları Anlaşmasına taraf olmaması nedeniyle AB mevzuatında üçüncü ülke tedarikçilerine uygulanan bazı kısıtlamalardan etkilenmektedir. Özellikle altyapı, su, elektrik ve telekom şebekelerinin inşaa ve tedarik ihalelerinde AB mevzuatı çerçevesinde İtalyan kanunlarında da uygulanan %50 yerli tedarik kriteri uygulanmaktadır. Bu açıdan AB dışı yabancı firmaların İtalya'da kuracakları bir firma veya İtalyan bir firma ile ortaklık şeklinde ihalelere girmeyi tercih ettikleri gözlenmektedir.

İtalya'da Kamu İhale Duyurularının Takip Edileceği Linkler:

- Hızlı Erişim Linkleri:

İhale Duyuruları (Pubblicità a Valore Legale (PVL);

<https://www.anticorruzione.it/-/pubblicit%C3%A0-a-valore-legale-pvl->

ANAC | Piattaforma di Pubblicità a Valore Legale (<https://www.anticorruzione.it/>)

- Gelişmiş Arama için:

<https://pubblicitlegale.anticorruzione.it/ricerca-avanzata>

- Ulusal Kamu Sözleşmeleri Veri Tabanı:

https://dati.anticorruzione.it/superset/dashboard/appalti/?native_filters_key=ullJH1q9bGR4jtlxzyLp6e_R4ETfOMGIVx4UQoqLbXbrGTzCehDphix0yED4Xlko

- Diğer Kaynaklar:

<https://www.anticorruzione.it/-/relazione.annuale.2024>

- İtalyan Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı İhale Duyuruları:

https://trasparenza.mit.gov.it/pagina566_bandi-di-gara-e-contratti.html

- AB Kapsamında Elektronik Olarak Yayımlanan Kamu İhaleleri:

<https://ted.europa.eu/TED/browse/browseByMap.do> (Harita üzerinden İtalya seçilerek güncel ilanlar görüntülenebilir).

- Kamu Alımları Alternatif: <https://www.acquistinretepa.it/opencms/opencms/>

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

İtalya İyileşme ve Dayanıklılık Planı (PNRR)¹⁹

Ulusal İyileşme ve Dayanıklılık Planı (PNRR), pandemi krizine yanıt olarak Avrupa Birliği tarafından onaylanan ve yaklaşık yarısı hibelerden oluşan 750 milyar avro değerindeki **Yeni Nesil AB (NGEU) programının** bir parçasıdır. NGEU programının ana bileşeni olan PNRR, 6 yıllık bir program olup (2021'den 2026'ya kadar) toplam büyüklüğü **672,5 milyar avrodur**. Bunun 312,5 milyar avrosu sübvansiyon/hibe, kalan 360 milyar avrosu ise uygun faiz oranlarıyla sunulacak krediler içindir. İtalya tarafından sunulan ulusal plan olan **PNRR planı çerçevesinde** ise, yatırımlar ve reformlar için **194,3 milyar** avroluk kaynak/fon tahsisi öngörülmektedir.

Plan temel olarak **6 misyon etrafında** geliştirilmiş olup bu misyonlar sırasıyla; Dijitalleşme, Yenilik, Rekabet Gücü ve Kültürel Alanlar, Ekolojik Dönüşüm, Sürdürülebilir Ulaşım Altyapısı, Eğitim ve Araştırma Çalışma Hayatına Katılım ve Uyum ve Sağlık Sektörüdür. PNRR tarafından finanse edilen projelerin somut olarak nasıl uygulandığına dair İtalya Ekonomi ve Hazine Bakanlığı (MEF) tarafından hazırlanan kılavuz PNRR'in nasıl yapılandırıldığı, amaç ve hedeflerin zaman çizelgesini, planın nasıl yönetileceğini gösteren ve aynı zamanda somut uygulamalarını sunan bir çerçeve sunmaktadır.

PNRR'nin resmi Portalı "Italia Domani" olarak ilan edilmiştir. Portalde planlanan yatırımların geliştirilmesine ilişkin güncel haberlerle birlikte yatırımların ve reformların izlenmesine yönelik bilgi notları aracılığıyla programın içeriğini ve uygulama sürecini açıklamaktadır.

PNRR planı kapsamında İtalya'ya 2021-2024 yılları arasında toplamda 122 milyar avro ödeme yapılmıştır. Böylelikle PNRR ödemelerinin %63'ü İtalya'ya yapılmıştır.

2023 yılında PNRR planında yapılan reform kapsamında;

- Yatırımlar için ayrılan toplam kaynak 191,5 milyar avrodan 194,3 milyar avroya (2,7 milyar avro kredi ve ilave 145 milyon hibe);
- Reform sayısı 66'ya (5'i REPowerEU'da olmak üzere toplam 7 yeni reform)
- Misyonların sayısı 6'dan 7'ye;
- Kilometre Taşları ve Hedefler arasındaki toplam sayı 527'den 614'ye;
- Yeşil dönüşüme katkı %37,5% ten 39,5%'e
- Dijital dönüşüme katkı %25,1'ten 25,6%'ya çıkarılmıştır.

İtalya'ya 2023 yılı sonuna kadar İtalya'ya verdiği taahhütleri ve reformları gerçekleştirdiğinden toplamda 100 milyar avro ödeme yapılmıştır. 2024 yılında yapılan ödemeler ile birlikte, İtalya PNRR fonlarının %63'ünü almıştır. PNRR fonları, İtalya'nın ekonomik büyümesinde önemli bir itici güçtür.

Tarım ve Hayvancılık

2024 yılı verilerine göre tarım sektörü İtalyan ekonomisinde 42,4 milyar avro (ağırlık olarak %3,5) katma değer ile İtalya'nın önemli sektörlerinden biridir. 2024 yılında İtalya'da kayıtlı tarım şirketi sayısı bir önceki yıla göre %-2,2 azalarak 688.289 olmuştur. Sektörde çalışan sayısı ise 907 bindir. 2024 yılı itibarıyla İtalya'nın tarım sektörü ihracatı değer bazında 9,2 milyar avro,

¹⁹ Ayrıntılı bilgi için bkznz. <https://www.italiadomani.gov.it/content/soqei-ng/it/it/home.html>

ithalatı ise 22,4 milyar avro olmuştur. Dünyanın önde gelen tarımsal ihracatçı ülkeleri ve pazar paylarına bakıldığında, 2024 yılında İtalya'nın %3,5 pay ile 9.sırada yer aldığı görülmektedir. Türkiye ise (%1,6) pazar payı ile 19.sıradadır. İtalya'nın tarım sektörü ihracatı değer bazında 8,4 milyar avro iken, ithalatı 29,6 milyar avro olarak kaydedilmiştir.

İtalya Çiftçiler Konfederasyonu (Confagricoltura) 2024 Raporu Özet²⁰

İtalya'nın dünya çapında önemli bir tarım rolü vardır. Tarımsal üretim ve gıda kalitesi, ülkenin cazibesi ve imajı açısından belirleyici faktörlerden biridir. Ayrıca, gıda sektörü için temel bir yapı taşı olan tarım, ülkenin gayri safi yurtiçi hasılasının (GSYİH) yaklaşık %15'ine katkı sağlamaktadır. 2022'de tarım ve ilgili sektörler, 101,3 milyar avro değerinde bir üretim gerçekleştirmiştir. Aynı yıl, tarım ürünleri ihracatı 59,4 milyar euroya çıkarak %16'lık bir büyüme göstermiştir. İtalya, Avrupa'da üretim değeri açısından üçüncü sırada yer alırken, katma değer açısından Fransa'dan sonra ikinci sıradadır. Ülkede, ürünlerin kaliteyi yansıtan DOP, IGP, STG gibi sertifikalara sahip olma oranı yüksektir ve Avrupa'daki sertifikalı ürünlerin %27,5'i İtalya'ya aittir. Bu, ülkenin rekabetçiliği açısından çok önemli bir faktördür. Pandemi sonrası toparlanmanın ardından, enerji krizi ve enflasyon gibi ekonomik tehditlerle karşı karşıya kalan İtalya, 2022'de büyüme hızında yavaşlama beklemektedir. Tarım sektörüne dair 2023 yılına ait veriler, 2020'de pandemi nedeniyle işletmelerin %48,4'ünün önemli bir ciro kaybı yaşadığını göstermektedir. Ancak, 2021'de toparlanma sağlanmış ve çoğu işletme ciro, üretim ve istihdamda dengeyi sağlamıştır. 2022'de ise küçük artışlar gözlemlenmiş, ancak enerji krizi ve enflasyon gibi faktörler tarım işletmelerini zor durumda bırakmıştır. Tarım işletmelerinin %70'i, ürün fiyatlarını değiştirme konusunda sınırlı bir yetkiye sahip olduğunu belirtmiştir. Sadece %22'si %10'un üzerinde kâr marjı elde ederken, işletmelerin %39,4'ü düşük kâr marjları ve sınırlı fiyat esnekliği ile karşı karşıyadır. İtalya'daki tarım sektörünün başarısı, birkaç kritik faktöre dayanmaktadır. Bu faktörlerden biri, işletmelerin büyüklüğü ve faaliyetlerinin ölçeğidir. Yüksek kâr marjlarına sahip olan işletmelerin çoğu, daha büyük ölçekli (20'den fazla çalışanı olan) ve ulusal ya da uluslararası pazarlarda faaliyet gösteren işletmelerdir. Ayrıca, büyük ölçekli işletmeler, fiyatlar üzerinde daha fazla kontrol sahibi olma kapasitesine de sahiptir. Tarımsal üretim sektörlerinde, yüksek katma değere sahip alanlar (örneğin, şarapçılık ve çiçekçilik) fiyatlar üzerinde daha fazla esneklik sağlarken, tahıl, meyve ve karma çiftlikler gibi sektörlerde fiyatlar daha katıdır. Bu nedenle, üretim ölçeğinin büyütülmesi, faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve tarımsal faaliyetlerin işleme ve dağıtım aşamalarıyla entegrasyonu, işletmelerin kârlılığını artırmak için önemli stratejilerdir.

Enerji krizi ve enflasyon, tarım sektörüne büyük zarar vermiştir. Birçok işletme maliyet artışlarından olumsuz etkilenmiş, bunların %9,2'si ise hayatta kalmalarının risk altında olduğunu belirtmiştir. Ancak tarım işletmeleri, bu duruma karşı etkinliklerini artırarak cevap vermiştir. Çeşitli verimlilik artırıcı önlemler almışlar, örneğin üretim süreçlerini gözden geçirmiş, enerji tedarik sözleşmelerini yeniden müzakere etmiş veya daha verimli makineler kullanmaya başlamışlardır. Ayrıca, bazı işletmeler kendi enerji üretimlerini başlatmış veya mevcut enerjiyi daha verimli kullanacak şekilde güçlendirmiştir. Bu tür girişimler, fosil yakıt kullanımını azaltma ve yenilenebilir enerjiye geçiş konusunda büyük önem taşımaktadır. Enerji krizi, bazı tarım işletmelerinin enerji verimliliği sağlama konusunda önemli ilerlemeler kaydetmesine yol açmıştır. Bu tür girişimlerin %63,9'u maliyetleri düşürmüş ve %23,9'u ise maliyetlerde %10'dan fazla bir azalma sağlamıştır. Birçok işletme, bu girişimleri kalıcı hale getirmek için yapısal değişiklikler yapmıştır.

²⁰ <https://www.confagricoltura.it/media/8550/Rapporto-AGRIColtura100-maggio-2024.pdf>

İtalya'nın 2024 yılı tarım sektöründeki ihracatı bölgesel olarak bakıldığında; Avrupa'nın payının %89,9; Asya'nın %5,3, Amerika'nın %3,2 ve Afrika'nın %1,6 olduğu görülmektedir. Ülke bazında veriler incelendiğinde, İtalya'nın tarım ürünleri ihracatında Almanya (%25) Fransa (%10,9), Avusturya'nın (%6,1) ilk 3 sırada yer aldığı, ithalatında ise Fransa (%12,7), İspanya (%7,6) ve Hollanda (%7,1) ilk 3 sırayı paylaştığı görülmektedir. İtalya bölgeleri incelendiğinde, 2024 yılında tarım sektörü ihracatında ilk 3 sırada Emilia Romagna (%14,6), Veneto (%12,4) ve Puglia (%11,6) bölgeleri yer alırken; ithalatta Veneto (%17,8) Lombardia (%17,3) ve Piemonte (%14,9) bölgelerinin öne çıktığı görülmektedir.

Ürün bazında incelendiğinde; ihracat kalemleri arasında %23,5 pay ile sebzeler (kavun dahil ve şeker pancarı ve patates hariç) önemli bir paya sahiptir ve ardından yumuşak ve sert çekirdekli meyveler (%15,3) ve sert kabuklu yemişler (%11,4) gelmektedir. İthalat kalemleri arasında; Tahıllar (%19,9), İçecek imalat sanayinde kullanılan bitkiler (%13,7), deniz, göl ve tatlı suda yetişen balık ve su ürünleri (%8,9), diğer meyve ağaçları, meyveler ve sert kabuklu yemişler (%8,9), sığır ve manda (%7,3) ve yağlı tohumlar (%6,4) ilk sıralarda yer almaktadır. (https://www.infomercatiesteri.it/public/osservatorio/interscambio-commerciale-settoriale/Interscambio_Settoriale_%20Agricoltura_21_03_2025_1742551527.pdf; <https://www.istat.it/wp-content/uploads/2025/01/stima-andamento-economia-agricola-2024.pdf>).

İtalya İstatistik Kurumu 2024 raporuna göre ise, 2024 yılında tarım sektöründe üretim ve katma değer artış göstermiştir (hacim olarak sırasıyla %1,4 ve %3,5). Üretim hacimleri özellikle bitkisel üretimde (%1,5) ve hayvancılık sektöründe (%0,6) artarken, tarımsal hizmet faaliyetleri düşüş göstermiştir (-%1,5). İkincil faaliyetlerde ise olumlu eğilim devam etmiştir (+%5,2). Meyve (+%5,4), taze sebze (+%3,8) ve şarap (+%3,5) için verimli bir yıl olurken, tahıllar (-%7,1), zeytinyağı (-%5) ve yem bitkileri (-%2,5) geriledi. Bitkisel ürünlerin fiyatları artarken (+%2,9), hayvancılık sektöründeki fiyatlar düştü (-%2,2). Tarım sektöründe kullanılan mal ve hizmetlerin fiyatlarında da önemli bir düşüş yaşandı (-%4,5). Tarım sektöründe istihdam edilen işgücünün azalması (-%2,6), AB27 ülkelerinin genel ortalamasındaki düşüşten (-%0,9) daha belirgin oldu. AB27 genelinde üretim hacminde hafif bir artış (+%0,5) ve katma değerde sınırlı bir yükseliş (+%0,2) görülürken, İtalya en yüksek tarımsal katma değere sahip ülke oldu.

ISTAT'ın 2024 yılı tarım sektörünün ekonomik performansına ilişkin ön tahminlerine göre, tarım sektörünün ürettiği mal hacminde %1,4'lük bir artış ve satış fiyatlarında %0,8'lik bir yükseliş kaydedilmiştir. Buna bağlı olarak, sektörün cari fiyatlarla toplam üretim değeri %2,2 artarak 74,6 milyar avroya ulaşmıştır (2023 yılında 73,0 milyar avroydu). Ara mal maliyetlerindeki düşüş (-%1,0 hacim olarak) ve kullanılan mal ve hizmetlerin fiyatlarındaki önemli gerileme (-%4,5), sektörün baz fiyatlarla hesaplanan katma değerinde olumlu bir eğilim yaratmıştır. Buna göre, tarım sektörünün katma değeri hacim olarak %3,5, değer olarak ise %9,0 artarak 2024 yılında 42,4 milyar avroya yükselmiştir (2023 yılında 38,9 milyar avroydu).

Diğer taraftan tarım sektöründe istihdam edilen iş gücü %2,6 oranında azalmıştır. Bağımsız çalışanların sayısındaki belirgin düşüş (-%4,4), maaşlı çalışanlardaki hafif artış (+%0,9) kaydedilmiştir. Üretime yönelik desteklerin %2,5 artması ve amortisman giderlerinin büyük ölçüde sabit kalması (-%0,1) nedeniyle, faktör geliri 2024 yılında %11,3 oranında yükselmiştir. Bunun sonucunda, tarımsal gelir göstergesi de önemli bir artış göstererek %12,5 oranında yükselmiştir.

Tarımsal Gıda Sektörü:

2024 yılında İtalya'nın tarımsal gıda sektörü ihracatı bir önceki yıla göre %8,3 artarak yaklaşık 67,4 milyar ve ithalat ise %6,9 artarak yaklaşık 65,5 milyar avro olarak gerçekleşmiştir (https://www.infomercatiesteri.it/public/osservatorio/interscambio-commerciale-settoriale/Interscambio_Settoriale_Agroalimentare_21_03_2025_1742550897.pdf).

İtalya'nın tarımsal gıda sektörü ihracatında yine Avrupa'nın ağırlığı (%72,8) en fazladır ve ardından sırayla Amerika (%12,8) ve Asya (%8,5) kıtaları gelmektedir. İthalatında ise Avrupa (%76,5), Amerika (%15,5) ve Asya (%8,4) kıtaları öne çıkmaktadır. Tarımsal gıda ihracatında ilk sıralarda, Almanya (%15,7), Fransa (%11,1) ve ABD (%11,6) yer almakta olup ithalatında ise Fransa (%12,1), Almanya (%11,9) ve İspanya (%12,6) ilk üç sıradadır. İtalya bölgeleri incelendiğinde, 2024'te tarımsal gıda sektörü ihracatında ilk 3 sırada Lombardia (%16,2), Emilia Romagna (%15,6) ve Veneto (%14,8) bölgeleri yer alırken; ithalatta ise Lombardia (%23,5) Veneto (%15,5) ve Emilia Romagna (%13,8) bölgelerinin öne çıktığı görülmektedir.

2024 yılı ihracat verileri ürün bazında incelendiğinde; Belirli bölgelerde üretilen sofr şarapları ve kaliteli şaraplar (%4,6), UHT Süt. (%8,6), Meyve ve sebze suları (%7,6), distile edilmiş alkollü içecekler (%7,4). 2024 yılı ithalat verileri ürün bazında incelendiğinde, Balıkçılık ürünleri (%10,5), Et ürünleri (kümes hayvanı dahil) (%8,6), süt türevleri (%7), zeytin yağı (%5,8) ilk sıralardadır. Ayrıca "eAmbrosia", AB genelinde tescilli ve koruma altında olan tarım ürünleri ve gıda maddeleri, şarap ve alkollü içeceklerin isimlerinin yasal bir kayıdır. Yasal koruma araçları ve ürün özellikleri de dahil olmak üzere tüm tescilli coğrafi işaretlere ilişkin bilgilere doğrudan erişim sağlar. Ayrıca coğrafi işaretler tescil edilmeden önce başvurular ve yayınlar için önemli tarihleri ve bağlantıları gösterir (<https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/geographical-indications-register/>).

Sanayi

İtalya Ticaret Odaları (Movimprese) verilerine göre, 2024 yılında İtalya'da kayıtlı toplam şirket sayısı bir önceki yıla göre %0,6 artarak 5.876.871 olmuştur ve bu da kayıtlar ve fesihler arasındaki dengenin +36.856 işletme ile pozitif olduğuna işaret etmektedir. Yeni açılan işletmelerin sayısı %5,4 artarak 322.835 olmuş, kapanan işletmelerin sayısı da %4,8 artarak 285.979 olmuştur. İmalat sanayi sektöründe 526.342 şirket faaliyet göstermektedir. İtalya'da kurulu aktif şirket sayısı ise 5.025.350'dir ve bu sayı bir önceki yıla göre %0,7 artmıştır. (<https://www.infocamere.it/movimprese>).

Sanayi Üretimi:

İtalya, makina-teçhizat, moda ürünleri, gıda, otomotiv ve ilaç gibi stratejik ve çeşitlendirilmiş sektörleriyle Avrupa'nın ikinci sanayi ülkesidir. 2024 yılı itibarıyla İtalyan GSYH'sinin %16'sını temsil eden sanayi sektörü yüksek oranda ihracata yöneliktir. 2024 yılı, sanayi üretiminde %3,5'lik bir azalma ile kapanmıştır. Takvim etkilerinden arındırılmış endeksin eğilimsel dinamiği, yılın her ayında negatif oldu ve tüm çeyreklerde daralmalar yaşandı. Ana sanayi grupları arasında yalnızca enerji sektörü 2024 yılı genelinde bir artış kaydetti. İmalat sanayinde ise yalnızca gıda, içecek ve tütün endüstrileri, bir önceki yıla göre büyüme gösterdi; en belirgin gerilemeler ise tekstil, giyim, deri ve aksesuarlar ile taşıma araçları üretimi sektörlerinde görülmüştür (<https://www.istat.it/wp-content/uploads/2025/02/Testo-integrale-e-nota-metodologica.pdf>)

Makine Sanayi Sektörü:

2025 yılı itibariyle en güncel 2022 rakamlarına göre makine sektöründe 18.119 firma faaliyet göstermekte olup, bunların %26,1'i KOBİ'dir. Sektörde istihdam edilen kişi sayısı 489.110'dır. İhracat yapan şirketlerin oranı %54,2 olarak verilmektedir. 2022 yılı verilerine göre, yurtdışında yerleşik ve yurtdışında kontrol edilen şirketlerin cirosu 47,7 milyar avro, İtalya'da yerleşik yabancı kontrollü şirketlerin cirosu 37,9 milyar avrodur.

2024'te dünyanın önde gelen makina ihracatçı ülkeleri ve pazar paylarına bakıldığında, İtalya'nın makine sanayi sektöründe %6,1 pay ile 5.sırada yer aldığı görülmektedir. İlk 3'te ise sırayla Çin (%19) Almanya (%13,5) ve ABD (%9,8) yer almaktadır. 2024 yılı verilerine göre (geçici), makine sanayi sektörü ihracatı 99,8 milyar avro ve ithalatı ise 39,7 milyar avro olarak gerçekleşmiştir. İtalya makine sektöründe net ihracatçıdır. İtalya'nın makina sektörü ihracatında yine Avrupa'nın ağırlığı (%54,7) en fazladır ve ardından sırayla Amerika (%20,8) ve Asya (%18,4) kıtaları gelmektedir. İthalatında ise Avrupa (%71,1), Asya (%22) ve Amerika (%6,3) öne çıkmaktadır. İtalya bölgesel olarak incelendiğinde, 2024'te makine sektörü ihracatında ilk 3 sırada Lombardiya (%28), Emilia Romagna (%22,4) ve Veneto (%15,8) bölgeleri yer alırken; ithalatta Lombardiya (%35,4) Emilia Romagna (%14) ve Piemonte (%13,2) bölgeleri öne çıkmaktadır. Makine sanayi ürünleri ihracatında, ABD (%12,8) Almanya (%10) ve Fransa (%7,9) ve ithalatında ise Almanya (%26,6), Çin (%14,7) ve Fransa (%7,8) ilk üç sıradadır.

2024 yılı ihracatı ürün bazında incelendiğinde; kaldırma ve taşıma makine ve ekipmanları (%8,3), diğer musluklar ve vanalar (%7,5), diğer pompalar ve kompresörler (%7,5) ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir. 2024 yılı ithalat verileri ürün bazında incelendiğinde, ev tipi olmayan soğutma ve havalandırma ekipmanları; sabit ev tipi klimalar (%10,7), diğer pompalar ve kompresörler (%8,7), içten yanmalı motorlar (parçalar ve aksesuarlar dahil ve karayolu taşımacılığı ve hava taşıtları için motorlar hariç) (%7) ve diğer madencilik, taş ocakçılığı ve inşaat makineleri (aksam ve parçaları dahil) (%7,2) ilk sıralardadır.

Makine sektöründe, Ima, Coesia, Marchesini, Biesse, Cama, Camozzi, Prima Industrie, Salvagnini, Breton gibi isimler İtalyan makina sanayinin temel sütunlarını oluşturmaktadır.

Yaşanan krizlere rağmen makine sektörü iyi sonuçlar vermeye devam etmektedir. Sektörde rekabet üzerinde hizmete dayalı yeni iş modelleri ve yeşil ve dijital dönüşüme adaptasyon önem taşımaktadır. Bu çifte geçiş sürecinin finansmanı karşılayacak kapasiteye veya imkana sahip olmayan şirketler maalesef marjinalleşme riski ile karşı karşıyadır. İtalya'nın dünya makina sektöründeki ihracatı payı yüksek kalmaya devam etmekle birlikte, artan küresel rekabet endişe yaratmaktadır. Çin ve Hindistan gibi oyuncuların piyasaya girmesiyle İtalya potansiyel pazar payını kaybetmektedir. Son 30 yılda daha kırılgan bir ülke haline gelen İtalya'nın tam tersine bu ülkelerdeki şirketler, uzun vadeli yatırım getirisi hedefleyen sanayi politikası önlemleriyle desteklenmekte ve teşvik edilmektedir. İtalya'nın enerji tedariki, yarı iletkenler, bilgi teknolojileri ve lojistik için yabancı ülkelere bağımlı olmaya devam etmektedir (<https://www.infomercatiesteri.it/public/osservatorio/interscambio-commerciale-settoriale/Interscambio Settoriale Meccanica 28 03 %202025 1743155570.pdf>).

Kimya Sektörü:

İtalya'nın kimya sektörü ithalat ağırlıklıdır. Son açıklanan 2024 verilerine göre sektörde yaklaşık 4 bin firma faaliyet göstermektedir ve bunların %60'ı mikro şirketler, %38'i KOBİ'ler ve %2'si

büyük şirketlerden oluşmaktadır. 2024 verilerine göre kimya sanayinde 111.896 kişi istihdam edilmektedir. Sektörde elde toplam gelir (ciro) 59,8 milyar avrodur. Üretimin toplam değeri ise 71,1 milyar avrodur. 2024 yılı sonu itibarıyla, dünyanın önde gelen kimyasal ürünler ihracatçı ülkeleri ve pazar paylarına bakıldığında, İtalyan %1,7 pay ile 16.sırada yer almaktadır.

2024 yılı verilerine göre; kimya sektörünün İtalya'nın toplam ihracatı 40,6 milyar avrodur (İtalya'nın toplam ihracatında payı %6,5). Aynı dönemde, kimya sektörü ithalatı yaklaşık 53,1 milyar avro (pay %8,9) olarak kaydedilmiştir. İtalya bölgeleri incelendiğinde, 2024'te kimya sektörü ihracatında Lombardiya (%43,4), Emilia Romagna (%10,8) ve Piemonte (%11,3) ve ithalatı ise Lombardiya (%40,8), Veneto (%8) ve Emilia Romagna (%8,3) bölgelerinin öne çıktığı görülmektedir. Ülke bazında, bir önceki yılda olduğu gibi, ihracatın en fazla Almanya (%13,2), Fransa (%9,3) ve ABD (%7,1) yönüne olduğu ve ithalatın ise Almanya (%17,6), Fransa (%11,1) ve Çin'den (%15,8) yapıldığı görülmektedir.

Ürün bazında incelendiğinde, ihracatta birincil formlardaki plastikler (%18,8), diğer organik bazlı kimyasallar (%14,8), kişisel temizlik malzemeleri: parfümler, kozmetikler, sabunlar ve benzerleri (%20,8), endüstriyel kullanım için çeşitli kimyasallar (vuruntu önleyici ve antifriz preparatları dahil) (%11) ilk sıralarda yer almaktadır. İthalatta ise diğer organik baz kimyasallar (%33,5) ve birincil formlardaki plastikler (%24,6) önemli paya sahiptir. Kimya endüstrisi (bitmiş farmasötik ürünler hariç) İtalya'da 17 endüstri birliğini bünyesinde toplayan Federchimica (Federchimica, Federazione nazionale Industria Chimica) tarafından temsil edilmektedir (<https://www.infomercatiesteri.it/public/osservatorio/interscambio-commerciale-settoriale/Interscambio Settoriale Chimica 24 03 2025 1742812119.pdf>)

Hizmetler

İtalya'da hizmet sektörü, ülkenin ekonomik yapısının önemli bir parçası olup, son yıllarda önemli bir büyüme trendi göstermektedir. 2024 yılı itibarıyla, hizmet sektöründen elde edilen Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) değeri, bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,9 oranında bir artış göstermiştir. Hizmet sektörü, turizm, ticaret, finansal hizmetler, bilgi ve iletişim teknolojileri, ulaştırma ve lojistik gibi birçok alt sektörü kapsamaktadır. Özellikle turizm, İtalya ekonomisi için kritik bir öneme sahiptir. 2023 yılında, turizm faaliyetleri sayesinde yaklaşık 851 milyon avroluk bir ekonomik etki yaratılmıştır. Bu durum hem istihdam hem de GSYİH'ye katkı açısından olumlu bir göstergedir.

Ticaret sektörü de hizmetler arasında önemli bir yer tutmaktadır. 2024 yılı sonu itibarıyla, ticaret sektöründe kayıtlı 1.368.330 şirket bulunurken, genel hizmetler sektörüne inşaat sektörüne kayıtlı şirket sayısı da eklendiğinde toplam şirket sayısı 2.195.592 olarak kaydedilmiştir. 2024 yılı son çeyreğinde, hizmet sektörü yeniden büyüme göstermiştir. HCOB Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), Aralık ayında 50,7 seviyesine yükselerek, Kasım ayındaki 49,2'lik değeri aşmıştır. Bu endeks değeri, sektördeki genel büyümenin bir göstergesi olup, 50 seviyesinin üzeri genişlemeyi ifade etmektedir.

Ancak, yeni iş alımlarındaki düşüş ve maliyet baskıları, sektördeki zorlukları da ortaya koymaktadır. Özellikle personel maaşları ve enerji maliyetlerindeki artışlar, hizmet sağlayıcılarını fiyatlarını artırmaya zorlamaktadır. İtalya'da hizmet sektörü, genel ekonomik

büyümenin önemli bir itici gücü olmaya devam etmektedir. 2024 yılı itibarıyla, hizmet sektöründen elde edilen GSYİH değeri, bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,9 oranında bir artış göstermiştir. Önümüzdeki yıllarda, dijitalleşme ve yeşil dönüşüm gibi trendlerin sektördeki şirketler tarafından benimsenmesi, rekabet avantajı sağlayacaktır. Ayrıca, turizm ve ticaret gibi alanlardaki büyüme beklentileri, genel ekonomik iyimserliği desteklemektedir.

İtalya'da hizmet sektörü, ekonomik büyümenin önemli bir parçası olup, çeşitli alt sektörlerdeki faaliyetlerle çeşitlenmiştir. Turizm, ticaret ve finansal hizmetler gibi alanlardaki büyüme, genel ekonomik performansı olumlu yönde etkilemektedir. Bununla birlikte, maliyet artışları ve yeni iş alımlarındaki düşüş gibi zorluklar, sektördeki şirketlerin karşılaştığı başlıca sorunlardır. Gelecekte, dijitalleşme ve sürdürülebilirlik odaklı stratejiler, hizmet sektörünün rekabet gücünü artırmada kritik rol oynayacaktır.

Madencilik

İtalya madencilik açısından kıt kaynakların söz konusu olduğu bir ülkedir. Maden ve minerallerin çıkarılması alanında kayıtlı firma sayısı 2020 yılında 4.012 olan firma sayısı 2024 yılı sonunda 3.403'tür. Bu alanda faaliyet gösteren firmaların neredeyse tamamı KOBİ niteliğindedir. 50 ve üzeri çalışanı olan madencilik firma sayısı ISTAT verilerine göre, en son açıklanan yıl olan 2023 yılı verileri dikkate alındığında 47'dir. Özellikle Po vadisinde ve Adriyatik Denizi açıklarında doğal gaz çıkarılması, ülkenin ana maden kaynağını oluştururken hem mevcut sahaların tükenmesi hem de kaynakların çıkarılmasını sınırlayan katı çevresel düzenlemeler nedeniyle sürekli ve durdurulamaz bir düşüş içindedir. Ancak, bu minerallerin çıkarılıp üretimleri iç talep için yetersiz kalabilmektedir.

İtalya'da maden çıkarımı karışık bir geçmişe sahiptir ve şu anda ağırlıklı olarak endüstriyel malzemelere odaklanmaktadır. Ülkede çimento marnları, seramik mineralleri, endüstriyel kullanım için mineraller ve kaya tuzu gibi mineralleri çıkaran yaklaşık seksen maden bulunmaktadır. Bu malzemeler çeşitli endüstriler için önemlidir ve İtalyan ihracatına katkıda bulunur. Ancak, madencilik sektörü, ithalata bağımlılığa yol açabilecek çevresel kısıtlamalar ve bürokrasi gibi zorluklarla karşı karşıyadır. Özellikle metal madenleri, artan üretim maliyetleri ve gelişmekte olan ülkelere gelen rekabet nedeniyle 1970'lerde ve 1980'lerde bir kriz yaşamıştır. Buna rağmen, İtalya'da hem açık ocak hem de yeraltı olmak üzere bazı endüstriyel mineral madenleri hala faaliyet göstermektedir. Alpler, Toskana, Calabria ve Sardunya'da metal cevherleri yaygın olurken, Sicilya, Marche ve Emilia Romagna bölgelerinde sülfür madenleri ve İtalya'nın alüvyonlu ovalarında linyit madeninin yoğun olduğu ve linyitin çoğunlukla orta İtalya'nın alüvyonlu ovalarında yetiştirildiği bilinmektedir.

İtalya'da metal cevheri madenleri, kaynakların tükendiği ve çevre kirliliğine yönelik kaygılar nedeniyle terk edilse de esas olarak, çevresel ve teknolojik olarak eskimiş madenlerin yenilenmesine yatırım yapmak yerine ucuza ithalat yapmanın bir ekonomi politikası tercihi olduğu belirtilmektedir. ISPRA tarafından, madenciliğin ekonomik sebeplerle terk edilmesinin, bu alandaki bilimsel, teknolojik ve yönetim becerilerinin kademeli olarak kaybedilmesine yol açtığı ve bu becerilerin kısmen ya da tamamen, üniversiteler, araştırma kuruluşları, meslek birlikleri ve dernekleri, ticaret ve çevre birlikleri ve ayrıca yurtdışında çalışan İtalyan profesyonelleri içeren özel eğitim süreçleri yoluyla yeniden inşa edilmesi gerekmeyeceği

vurgulanmaktadır. İtalya'da 2024/1252 sayılı AB düzenlemesinin 84/2024 sayılı Ulusal Kararname ile iç hukuka aktarılmasının ardından bu alanda daha hızlı hareket edilmeye başlandığı gözlemlenmektedir. Kararnamenin Yürürlüğe Girmesinden kısa bir süre sonra Çevre Koruma ve Araştırma Enstitüsü (Istituto Superiore per la Protezione e la Ricerca Ambientale/ISPRA) Ulusal Madencilik Programını Başlatmış ve geçtiğimiz Temmuz ayında ilgili paydaşların iştirakiyle bir toplantı düzenlenmiş ve İtalya'nın kritik hammaddeler bakımından mevcut durumu ele alınmıştır. Söz konusu toplantıda gündeme gelen hususlar aşağıda özetlenmektedir.

İtalya'da halihazırda 22'si AB'nin 34 kritik hammadde listesinde yer alan ürünlerle ilgili olmak üzere toplam 76 maden faaliyet göstermektedir. Bunların 20'sinde seramik endüstrisi için önemli bir mineral olan feldspat, 2'sinde ise çelik, alüminyum, cam, elektronik ve soğutma endüstrilerinde yaygın olarak kullanılan fluorspar (Bracciano ve Silius belediyelerinde) çıkarılmaktadır.

Özellikle Genna Tres Montis'teki (Güney Sardinya) florit madeni, yenileme çalışmaları tamamlandığında Avrupa'daki en önemli madenlerden biri olarak tam üretime geri dönecektir. Geçmişte aktif olan diğer 91 fluorspar madeni arasında çok önemli olan bazıları - 1990'dan bu yana dört katına çıkan bugünkü fiyatlarla yeniden değerlendirilmek üzere - Bergamo, Brescia ve Trentino bölgelerinin yanı sıra Sardunya ve Lazio'da yer almaktadır.

Bu nedenle feldspat ve fluorspar, bugüne kadar İtalya'da yetiştirilen tek kritik hammaddelerdir, ancak mevcut araştırma izinleri, geçmişteki aktif madenlere ilişkin veriler ve son araştırmalar, Toskana-Lazio-Campania jeotermal akışkanlarında önemli miktarlarda keşfedilen lityum gibi çeşitli kritik ve stratejik hammaddelerin ve karbondan arındırılmış kalkınma modeli, yeşil teknoloji, dijital geçiş ve üçüncü ülkelerden bağımsızlık için vazgeçilmez olan metallerin üretildiği çeşitli diğer minerallerin potansiyel varlığını belgelemektedir.

Enerji

İtalya, doğal gaz ve yenilenebilir enerji teknolojileri açısından oldukça cazip bir pazar olarak öne çıkmaktadır. 2022 yılında İtalya, 2021 yılına göre enerji tüketimini %4,5 oranında azaltarak toplamda 149.175 kiloton petrol eşdeğeri (ktoe) enerji tüketmiştir. Buna rağmen, enerji karışımında hala fosil yakıtlar başat konumda yer almıştır.

Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı'nın (MASE) yayımladığı Ulusal Enerji Görünümü raporuna göre, 2022 yılında tüketilen enerjinin %37,6'sı doğal gazdan, %35,7'si petrol ve petrol ürünlerinden, %18,5'i yenilenebilir enerjilerden, %5'i kömürden, %2,5'i ithal elektrikten ve %0,8'i yenilenemeyen atıklardan sağlanmıştır. Tüketimdeki en büyük azalma sanayi sektöründe (%7,8), buna karşın ulaşım sektörü enerji tüketiminde artış göstermiştir. Elektrik talebi ise yaklaşık %1 oranında düşerek pandemi öncesi seviyelerinin altında kalmıştır. İtalyan Enerji, Ağlar ve Çevre Düzenleme Kurumu (ARERA), talepteki bu düşüşü yüksek gaz ve elektrik fiyatlarına, ılıman hava koşullarına ve hükümetin tüketimi azaltmaya yönelik aldığı tedbirlere bağlamaktadır.

Ukrayna'daki çatışma nedeniyle İtalya iç enerji arzını güvence altına almaya yönelik ciddi girişimlerde bulunmuştur ve 2024'ün ikinci yarısına kadar Rus gazından bağımsız olmayı hedeflemiştir. Her ne kadar bu şekilde bir hedef konmuş olsa da, aşağıda sunulan tablodan da görülebileceği üzere, 2024 yılında gaz halinde doğal gaz ithalatında Rusya'nın payı halen %10 seviyelerinin üzerindedir. 2022 yılında İtalya AB ülkeleri içerisinde %40 üzerinde bir pay ile Rus gazına en fazla bağımlı ülke iken bu oran 2023 yılı Ocak-Ekim dönemi verilerine göre bu oran %4,5 seviyesine gerilemiştir. İtalya 2022 yılında enerji şirketleri aracılığıyla, İtalya'yı Rus doğalgazından bağımsızlaştırmak için tedarik kaynaklarını çeşitlendirmeye yönelik bir plan başlatmıştır. Libya, Kuzey Avrupa, Cezayir, Azerbaycan'dan sağlanan tedarik artmıştır.

COVID sonrası AB kurtarma fonları olan Ulusal Kurtarma ve Dayanıklılık Planı (PNRR) kapsamında İtalya, 2021-2026 döneminde "yeşil devrimi ve ekolojik geçişi" teşvik etmek için 59 milyar avro ayırmıştır. Özellikle 23.78 milyar avronun yenilenebilir enerji, hidrojen ve sürdürülebilir hareketlilik ve ağları teşvik etmesi amaçlanmaktadır. İtalya, kendisini Avrupa için bir Akdeniz enerji merkezi olarak konumlandırarak hem yurt içinde hem de yurt dışında geleneksel fosil yakıtlara ve yenilenebilir enerjilere yönelik enerji altyapısına ve gelişimine yatırım yapmaya devam etmektedir. Hükümet, İtalya'nın bölgesel enerji hedeflerine ulaşması için gerekli bir adım olan enerji projelerini hızlandırmak için yetkilendirme ve onay süreçlerinde reform yapmaya devam etmektedir (https://www.mase.gov.it/sites/default/files/Archivio_Energia/LA%20RELAZIONE%20SULLA%20SITUAZIONE%20ENERGETICA%20NAZIONALE%20NEL%202022_MASE%20Luglio%202023.pdf).

İtalya'da Nükleer Enerji:

İtalya'da, enerji talebindeki artış, iklim değişikliği ve enerji güvenliği endişeleri nedeniyle nükleer enerji gündemde yeniden yerini almıştır. Ulusal basında konu, 2023 Ekim döneminden beri gündeme gelmektedir.

Ernst & Young tarafından yapılan yeni bir çalışma, İtalya'nın nükleer enerjiye olan yaklaşımında bir değişimin işaretlerini taşımaktadır. Çalışma, İtalya'nın nükleer enerjiyi tekrar gündeme almasıyla ekonomik açıdan olumlu sonuçlar elde edebileceğini ortaya koymaktadır. Nükleer enerjinin doğrudan ve dolaylı etkilerini içeren bu çalışmaya göre, 2050 yılına kadar nükleer enerjinin İtalya ekonomisine yaklaşık 45 milyar avro değerinde katkı sağlayabileceği öngörülmektedir. Bu katkının, enerji sektöründeki istihdamı da artırarak yarım milyondan fazla yeni iş imkanı yaratacağı belirtilmektedir.

Ayrıca, nükleer enerjinin enerji güvenliği ve iklim değişikliğiyle mücadelede önemli bir rol oynayabileceği vurgulanmaktadır. Fosil yakıtlardan enerji üretimindeki azalma ve düşük karbon emisyonlu enerji kaynaklarının tercih edilmesiyle, nükleer enerjinin önemi artmaktadır. İtalya'nın enerji ihtiyaçlarını karşılarken çevresel etkilerini en aza indirme çabalarıyla uyumlu olarak, nükleer enerjinin temiz enerji kaynakları arasında önemli bir konumda olduğu vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, nükleer enerjinin, iklim kriziyle mücadelede etkili bir araç olduğu ve düşük emisyonlu elektrik sistemlerinin kurulmasında kilit bir unsur olduğu ifade edilmektedir.

Küresel ölçekte, nükleer enerjinin kullanımının küresel emisyonların azaltılmasında ve enerji talebinin karşılanmasında önemli bir rol oynadığı belirtilmektedir. Özellikle, İtalyan enerji devi Eni'nin nükleer enerjiye olan bakış açısının değiştiği ve hükümetin de konuya olumlu yaklaştığı

belirtilmiştir. Bu durum, nükleer enerjinin ülke çapında yeniden değerlendirilmesi sürecinde önemli bir adım olarak görülmektedir. Ancak, nükleer enerji konusundaki ilerlemelerin önünde bazı engeller bulunmaktadır. Bunlardan biri, halk arasında nükleer enerjiye karşı yaygın bir endişe ve güvensizlik bulunmasıdır. Ayrıca, politik arenada da nükleer enerjiye karşı çıkan gruplar ve referandum engeli gibi faktörler etkili olmaktadır.

Bu bağlamda, hükümetin nükleer enerji konusundaki politikalarının ve adımlarının, halkın endişelerini dikkate alarak ve güvenlik önlemlerini sağlayarak şekillendirilmesi gerekmektedir. Nükleer enerjinin yeniden değerlendirilmesi sürecinde, çevresel etkilerin ve güvenlik endişelerinin göz önünde bulundurulması önemlidir.

Sonuç olarak, İtalya'nın nükleer enerji konusundaki yaklaşımında bir değişimin yaşandığı ve bu konunun ülke gündeminde önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Bu kapsamda, 2025 yılına kadar sektörde yeni teknolojilerin kullanımını düzenleyen bir yasa tasarısı, 28 Şubat 2025 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından onaylanmış olup Parlamento görüşü beklenmektedir. 1987 yılında yapılan bir referandum ile nükleer enerjiyi yasaklayan İtalya'da, konjonktürel etkilerle önümüzdeki dönemde bu alanda farklı bir yapılanmanın ön plana çıkması beklenmektedir.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Akdeniz ülkelerinde olduğu gibi İtalya’da da piyasaya girişte en etkili yöntem yüz yüze görüşme yapmaktır. Ülke genelinde yabancı dillerin yaygın kullanılmaması sebebiyle ikili ticari ilişkilerde tercüman kullanımı gerekebilmektedir. İş çevrelerinde yaygın yabancı dil İngilizcedir. Ülkede bir toplantıya başlarken, bitirirken ya da anlaşmaya varıldığında el sıkışmak yaygındır. Tüm anlaşmalar yazılı hale getirilir ve imzalanır. Kuzey İtalya’da yerleşik firmalar arasında yapılan ticari sözleşme kuralları Güney İtalya’da yerleşik firmalara nazaran daha belirgindir. Kartvizitlerin bir yüzünün İngilizce diğer tarafının ise İtalyanca bastırılması uygun olacaktır. İtalya kültüründe sosyal ve kültürel ilişkiler oldukça ön plandadır. Bu nedenle, iş konuşurken arada sanatsal ve kültürel konulardan da bahsetmek önemlidir.

Akdeniz ülkelerinde her ne kadar randevu saatlerinde küçük gecikmeler yaygın olsa da toplantı zamanına uyulmalıdır. Kartvizit alışverişi yapmak yaygındır ve kartvizitinizin arkasında İtalyanca tercüme olması şık olacaktır.

İtalyan iş kültüründe kişisel ilişkiler büyük bir rol oynamaktadır. İtalyanlar tanıdıkları ve güvendikleri kişilerle çalışmayı tercih ettikleri için üçüncü taraf tanıtımları yardımcı olabilmektedir. Ayrıca, ortaklar arasındaki kişisel ilişkiyi derinleştirdiği için, insanların mümkün olduğunca sık yüz yüze görüşmeleri de tercih edilir.

İşletmeler genellikle pazartesi’den cumaya saat 8.30/9.00 ile 17.00/18.00 arasında çalışmaktadır. Öğle arası 1 veya 2 saattir. Ağustos ayında, dini kutlamalarda ve diğer ulusal tatil günlerinde herhangi bir toplantı düzenlenmemesi önem arz etmektedir.

İtalya, tarihi kültürü ve doğal güzelliği turistler için favori bir ülke olması sebebiyle, İtalyanlar yabancılara karşı çok naziktir. İletişim kurmak için doğru dili ve doğru jestleri kullanma yeteneği, özellikle İtalya’da çok önemlidir. Genellikle iş ilişkisi kurulacak kişilerle ilk temas resmi olmalıdır. E-posta gönderilmesi ve ön telefon görüşmesi yapılması önerilmektedir. Son zamanlarda İtalyan şirketleri, işlerini tanıtmak ve bir iletişim ağı oluşturmak için LinkedIn ve Facebook gibi sosyal medyayı yaygın bir şekilde kullanmaktadır. İlk temastan sonra telefon, faks veya e-posta yerine yüz yüze görüşme yapılması tercih edilmektedir.

Para Kullanımı

1 Ocak 2002'den bu yana İtalya’nın resmi para birimi avro (euro-€)’dur. İtalya’da başta büyük şehirler olmak üzere kredi kartları yaygın biçimde kullanılmaktadır. Diğer taraftan, 2023 yılı bütçe kanununda yapılan düzenleme ile nakit kullanım tutarı 1.000 avrodan 5.000 avroya yükseltilmiştir (197/2022 sayılı 2023 Bütçe Kanunu, Bknz. Madde.1 Paragraf 384.; <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2022/12/29/22G00211/sq>).

Bununla birlikte, kullanım limitindeki bazı istisnalar geçerliliğini korumakta olup perakende ticaret operatörlerine ve seyahat acentelerine ve İtalya’da ikamet etmeyen yabancı

vatandaşlar (turistler) için 15.000 avroya kadar Gelir İdaresine bildirimde bulunmak kaydıyla nakit ödeme yapmak mümkündür.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Türk vatandaşları için umuma mahsus pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, hizmet ve hususi pasaport hamilleri ise 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla, anılan ülkeye yapacakları seyahatlerinde vizeden muaftır (Vatikan Şehri için de geçerlidir).

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

- 1 Ocak 2025 Yeni Yıl
- 6 Ocak 2025 Aydınlanma (Epifani)
- 17 -20 Nisan 2025 Paskalya Bayramı
- 25 Nisan 2025 Kurtuluş günü
- 1 Mayıs 2025 İşçi Bayramı
- 2 Haziran 2025 İtalyan Cumhuriyet Bayramı
- 29 Haziran 2025 Aziz Peter ve Aziz Paul Bayramı (Roma)
- 15 Ağustos 2025 Meryem'in Göğe Yükselişi
- 1 Kasım 2025 Tüm azizler günü
- 7 Aralık 2025 Aziz Ambrose Bayramı (Milano)
- 8 Aralık 2025 Immaculate Conception'ın Bayramı
- 25 Aralık 2025 Noel günü
- 26 Aralık 2025 Aziz Stephen Günü

İtalya'da haftalık çalışma saati toplam 40 saattir. Çalışanların yılda 30 işgünü tatil yapma hakkı vardır. İtalya'da çalışma saatleri genelde aşağıdaki gibidir:

Bankalar: Pazartesi-cuma: Sabah (08.30- 13.30) – Öğleden sonra (14.30-16.00)

Resmi Kurumlar: Pazartesi-cuma: Sabah (09.00- 13.45) – Öğleden sonra (14.30-16.00)

Büyük mağazalarda, süpermarketlerde ve hipermarketlerde öğle tatili uygulaması olmamakla birlikte, tatil günlerinde ve dini bayramlarda özellikle ağustos ayının tamamında öğle tatili uygulaması yapılabilmektedir.

Yerel Saat

Greenwich'e göre İtalya sonbahar ve kış mevsimlerinde (güneş saatine göre) GTM +1 saat ileridedir. İlkbahar ve yaz mevsimlerinde ise yasal saat uygulamasına göre +2 GTM ileridedir. Sonbahar ve kış aylarında İtalya yerel saati Türkiye'ye göre 2 saat gerideyken, ilkbahar ve yaz aylarında ise saat farkı 1'e inmektedir.

Kullanılan Lisan

Ülkenin resmi dili İtalyancadır. İtalya’da çift dil konuşulan bölgeler ise şöyledir: Valle d'Aosta Bölgesinde Fransızca, Trentino-Alto Adige Bölgesinde Almanca ve Friuli-Venezia Giulia bölgesinde Slovence ve Almanca konuşulmaktadır.

Telefon Kodları

İtalya ile iletişim kurmak için önce ülke kodu +39 ve ardından 9 haneli telefon numarası girilir.

Ulaşım

Sınır Kapıları:

İtalya'da karayolu taşımacılığında 10 ilde kullanılan 13 sınır kapısı bulunmaktadır:

- Aosta (AO) ilinde: Traforo del Gran S. Bernardo, Traforo del Monte Bianco
- Domodossola (VB)
- Ventimiglia (IM)
- Limone Piemonte (CN)
- Luino (VA)
- Como – Ponte Chiasso (CO)
- Tirano
- Tarvisio (UD)
- Gorizia (GO)
- Trieste (TS) ilinde: Ferneti, Rabuiese, Villa Opicina

Ülkedeki deniz, hava ve kara sınır kapıları listesi aşağıdaki linkte bulunmaktadır:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/IT/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XC0310\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/IT/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XC0310(02)&from=EN)

Havalimanları:

Ülkede yolcu trafiği için toplam 39 havalimanı bulunmakta olup havalimanı bulunan şehirler ve havalimanları aşağıda yer almaktadır:

Alghero, Ancona, Bari, Bergamo, Bologna, Brescia, Brindisi, Cagliari, Catania, Comiso, Crotone, Cuneo, Floransa, Foggia, Cenova, Lamezia Terme, Lampedusa, Milano Linate, Milano Malpensa, Napoli, Olbia, Palermo, Pantelleria, Parma, Perugia, Pescara, Pisa, Reggio Calabria, Rimini, Roma Ciampino, Roma Fiumicino, Salerno, Taranto, Torino, Trapani, Treviso, Trieste, Venezia, Verona. Bunların içerisinde, Uluslararası hub özelliği bulunan havalimanları ise Milano Malpensa, Roma Fiumicino ve Venezia’dır. Stratejik öneme ve uluslararası hub özelliği bulunan havalimanları; Milano Malpensa, Roma Fiumicino ve Venezia’dır. Stratejik öneme sahip havalimanları ise; Bari, Bologna, Cagliari, Catania, Firenze, Lamezia Terme, Napoli, Palermo, Pisa, Torino’dur.

Ülkedeki havalimanları hakkında ayrıntılı bilgilere aşağıda sunulan İtalyan Sivil Havacılık Otoritesinin resmi web sitesi olan (<https://www.enac.gov.it/aeroporti/infrastrutture-aeroportuali/aeroporti-in-italia>) linkinden ulaşılabilir.

Uluslararası Deniz Limanları:

İtalya Ulusal Liman İdarelerine bağlı uluslararası liman sayısı 57'dir. İtalya Ulusal Liman İdarelerine bağlı uluslararası liman sayısı 57'dir; Toplam mal/ton kategorisinde en önemli uluslararası limanlar sırasıyla: Trieste, Cenova, Cagliari-Sarroch, Livorno ve Gioia Tauro'dur. İtalya'da dış ticaretin %36'sı deniz yolu ile %50'si Kara yolu ile %12'si Hava ve %2'si demiryolu ile gerçekleştirilmektedir (<https://www.assoporti.it/en/autoritasistemaportuale/statistiche/statistiche-annuali-complessive/movimenti-portuali-2023/>)

Demiryolu Ağı:

İtalya'da ulaştırma biçimlerine göre ağlar ve ilgili kuruluşlar için ayrıntılı bilgilere ([Italy \(europa.eu\)](http://europa.eu)) linkinden ulaşılabilir. Diğer taraftan İtalya'da 16.700 km üzerinde demir yolu ağı ile 2.000'in üzerinde istasyon kişilerin ve malların sürdürülebilir hareketliliğini sağlamak için faaliyet göstermektedir. Aktif olmayan hatlarla birlikte İtalya'da demir yolu ağı uzunluğu 24.220 km civarındadır. İtalya Uluslararası Demiryolları Birliği'nin de bir üyesidir.

Konaklama

Önemli bir turizm ülkesi olan İtalya geniş bir otel ağına sahiptir. Ülkedeki havalimanları ve otellerde kiralık araç hizmetlerine kolayca erişim sağlamak mümkündür. Aynı şekilde restoran hizmetleri de gelişmiştir. Turistik yerler ile ilgili yararlı bilgilere aşağıdaki resmi linkten erişmek mümkündür:

(<https://www.italia.it/en>)

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

İtalya’da anonim şirket, limited şirket ve basitleştirilmiş limited şirket kurmak mümkündür. Söz konusu şirket türlerine ilişkin detaylı bilgi aşağıda yer alan tabloda sunulmaktadır.

Şirket Türü	Hissedar Sayısı	Asgari Sermaye	Yükümlülükler
Anonim Şirket (Società Per Azioni/S.p.a)	Asgari 1	50.000 avro	Katıldığı Sermaye Payı ile Kısıtlı olmakla birlikte özel hükümlere tabidir.
Limited Şirket (Società Responsabilità Limitata/ S.r.l.)	Asgari 1	10.000 avro	Katıldığı Sermaye Payı ile Kısıtlı
Basitleştirilmiş Limited Şirket (Società Responsabilità Limitata Semplificata/S.r.l.S)	Asgari 1	1 avro-9-999 avro	Katıldığı Sermaye Payı ile Kısıtlı

Kaynak: (<https://www.ice.it/en/invest/starting-business-italy-2>)

Şube Açma:

Şube kuruluşuna ilişkin hususlar, 16 Mart 1942 tarih ve 262 sayılı İtalyan Medeni Kanunu’nun 2508. Maddesinde düzenlenmektedir ve şube tescili bu kanuna göre yapılmaktadır. İtalya’da şube kurabilmek için, kuruluş işlemlerinin noter vasıtasıyla yürütülmesi ve yetkili ticaret mahkemesi ve faaliyete geçilecek bölgede görevli alan ticaret odasına kaydolanması gerekmektedir. İtalyan Vergi Kanunu’nun 162. Maddesine göre kalıcı işyeri tanımı arasında şubeler de yer almaktadır (22 Aralık 1986 tarih ve 917 sayılı KHK Bknz.;

(<https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.del.presidente.della.repubblica:1986-12-22:917/viq>).

Kalıcı işyeri veya şube tanımı ise söz konusu kanunda, iş yerinin varlığı ve işyerinin sabit olması ve faaliyetlerin bu sabit yer aracılığı ile yürütülmesi hususlarını kapsamaktadır. Şube, İtalya’da dolaylı bir şekilde faaliyet yürütmek üzere yabancılar tarafından yeni kurulan şirketlerden (subsidiary) ve temsilcilik ofislerinden ayrı bir yapılanmadır. Bu bağlamda, şube ayrı bir tüzel kişilik olmayıp faaliyetlerinden ana şirket sorumludur. İtalya’da Şubeye ilişkin bilgiler, Ticaret Odası bünyesinde yer alan Şirket Kayıt Birimine (Ticaret Sicili-Registro Delle Imprese) kaydedilmektedir.

Temsilcilik Açma:

İtalyan hukukuna göre temsilcilik için resmi bir tanımlama bulunmamaktadır. Bu nedenle, “OECD Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesi”nin (OECD Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters) öngördüğü gereklilikler kapsamında İtalya’da temsilcilik açmak mümkündür. İtalya’daki yabancı şirketlerin tüzel kişiliği bulunmayan temsilcilik ofislerinin faaliyetleri temelde iki unsura dayanmaktadır. Buna göre temsilcilik ofisleri, yabancı şirket ile şirketin ürün ve hizmetlerini tanıtmak ve diğer ticari olmayan faaliyetler sürdürmelidir. Temsilcilikler, kalıcı ve süreklilik gerektiren bir temsil gerektirmemektedir. Temsilcilik ofisinin açılmasında, yerel ofisin, belli dokümanlarla birlikte,

Bölge Ticaret Odası bünyesinde yer alan ekonomik ve idari endekse/sicile -Repertorio Economico Amministrativo (REA-Economic Administrative Index)- kaydolması gerekmektedir. Temsilcilik, vergilendirme açısından sürekli bir yapı olarak görülmemekte ve vergiye konu olmamaktadır (https://www.ice.it/en/sites/default/files/inline-files/quida_db_2024_0.pdf).

Şirket Kurma Prosedürleri

İtalya’da Türk vatandaşları bireysel veya ortaklı şirket kurabilmektedir. Türk girişimcilerin tercih ettiği şirket tiplerinin başında Limited Şirket (Società con Responsabilità Limitata /S.r.l) ve Anonim Şirket (Società per Azioni/S.p.A) gelmektedir. Anonim Şirket (S.p.A) büyük ölçekli şirketler tarafından tercih edilmektedir.

Şirket kurulumu sırasında notere sunulması gereken belgeler:

- Tüm ortak ve yöneticilerin kimlikleri,
- Ortakların vergi kimlik numaraları (Codice Fiscale),
- Ortakların şirket kuruluş akdinde hazır bulunması veya temsil için vekaletname verilmiş olması,
- Şirket unvanı,
- Şirketin merkezi,
- Şirket özsermayesinin ödenmiş olması,
- Şirket yöneticisinin bu görevi kabul ettiğine dair imzalı beyan,
- İtalyanca hazırlanmış şirket tüzüğü/ana sözleşmesi.

İtalya’da şirket kurmak isteyen vatandaşlar, ilk etapta, şirket kuruluş çalışmaları esnasında hizmet alacakları İtalya’daki hukuk bürosunun adresini, geçici olarak, şirketin resmi adresi (domicilio adresi) olarak gösterebilir. İtalya’da yapılan tüm bürokratik işlemler için gerekli olan vergi numarasını (codice fiscale) almak gereklidir. Şirket kuran ve/veya ortak olan kişinin, şirket kurulduktan sonra İtalya’da fiziki olarak sürekli kalma zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu durumda şirket sahibi, İtalya’daki herhangi bir hukuk bürosuna muhasebe ve hukuki işlerini yürütme yetkisi veren bir kontrat imzalayıp kurulan şirketin muhasebe kayıtları ve şirket ile resmi makamlar arasındaki ilişkileri/yazışmaları yürütme yetkisini hukuk bürosuna verebilir. Şirket kurmak ve/veya bir şirkete ortak olan vatandaşlarımız, söz konusu kuruluş işlemleri tamamlandıktan hemen sonra İtalya’da oturma izni almaya hak kazanmamaktadır

(https://www.ice.it/en/sites/default/files/inline-files/quida_db_2024_0.pdf)

(<https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/english/incorporation-and-registration-of-a-company>)

(<https://www.impresainungiorno.gov.it/en/web/l-impresa-e-l-europa/setting-up-a-business>)

(<https://www.ice.it/en/invest/starting-business-italy>).

Sosyal Güvenlik Uygulamaları

İtalya’da sosyal güvenlik sistemi; emeklilik, maluliyet maaşı ve sağlık, işsizlik ödeneği ve aile yardım hizmetlerini içermektedir. Faydalanılacak tutarlar, genellikle biriken sosyal güvenlik katkı payları ile hizmet süresine dayanılarak hesaplanmaktadır. Yöneticiler, proje çalışanları ve kendi hesabına çalışanlar dahil olmak üzere, tüm çalışanlar, İtalyan sosyal güvenlik sistemine dahil olmak zorundadır. Sosyal güvenlik katkıları, “INPS” olarak bilinen İtalyan “Sosyal Güvenlik

Kurumu”na (Istituto Nazionale Previdenza Sociale) ödenmektedir. İşçiler Ulusal Kolektif Anlaşmalarınca (NCA- National Collective Agreements) tarafından sağlanan bazı emeklilik fonlarına katılabilmektedir. Yine INAIL olarak bilinen “Ulusal İş Kazaları Sigorta Enstitüsü” (National Institute for Insurance against Accidents at Work) işyerinde gerçekleşen işçi kazalarını ve mesleğe dayalı rahatsızlıklar açısından hemen hemen tüm çalışanları kapsamaktadır.

Diğer yandan, İtalya’da birleştirilmiş tek bir iş kanunu bulunmamaktadır. İş hukuku ile ilgili düzenlemeler, geniş kapsamlı bir şekilde, çok sayıda kanun ve yönetmelik ile düzenlenmektedir. İşveren-işçi ilişkileri ile temel hak ve yükümlülüklerle ilişkin ana kurallar, Anayasa’da ve Medeni Kanun’da (istihdamla ilgili özel düzenlemeler bulunmaktadır) yer almaktadır. Bunun yanı sıra, işten çıkarmaları daha az maliyetli hale getirmeyi ve işe alımlardaki engelleri azaltmayı amaçlayan İşverenler Kanunu’nda da istihdama ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. Yine ticaret birlikleri ve ilgili sektörlerin işveren birliklerince imzalanan “İşçiler Ulusal Kolektif Anlaşmaları” ile istihdama ilişkin kural ve koşulları belirlenmektedir. Bu tür kolektif pazarlık sözleşmeleri, belirli sektörlerde çalışma koşullarının yanı sıra minimum ücret ve maaş derecelerini de belirlemektedir.

Medeni Kanun’da, bireysel istihdam sözleşmeleri çalışanların “kategorilerini” belirlemektedir. Buna göre, 4 tür çalışan bulunmaktadır: Yöneticiler (dirigenti), Orta yöneticiler (quadrati), Beyaz yakalı işçiler (impiegati), Mavi yakalı işçiler (operai). İtalya’da yasal bir asgari ücret oranı bulunmamaktadır. Her bir sözleşme düzeyi için minimum ücretler, genel olarak, ilgili Ulusal Kollektif Anlaşmalarındaki sektör tarafından belirlenmektedir. Yasal ilave ödemeler (bonuslar) ve yasal yardımlar bulunmamaktadır. Bununla birlikte, Ulusal Kolektif Anlaşmaları; kolektif performans bonusları (premi id risultato) ve bireysel performans bonusları ile, ulaşım yardımları ve çağrı üzerine çalışma (on-call work) gibi belli çalışma düzenlemeleri için tazminat öngörebilmektedir. İtalyan kanunlarına göre maaş ödemeleri 13 aylık taksitler halinde yapılmaktadır. İlave 13’üncü maaş (tredicesima) her sene aralık ayı maaşı ile ödenmektedir. Bazı Ulusal Kolektif Anlaşmaları, 14’üncü maaşın haziran ayında ödenmesini öngörebilmektedir. Ulusal Kolektif Anlaşmaları, aynı zamanda, ödeme tarihlerini ve sözleşmeler çerçevesinde hesaplamaların kurallarını da ortaya koymaktadır bildirim süresi, hastalık süresince tazminat vs.).

İtalya’da haftalık çalışma süresi 40 saattir. Ancak bazı Ulusal Kolektif Anlaşmaları 40 saatin altında çalışma süresi belirleyebilmektedir. İşçilere asgari olarak haftada en az 1 gün (genellikle pazar günleri) izin verilmesi gerekmektedir. İstisnai ve geçici iş faaliyetleri, işçilerin izin ve resmî tatillerinde çalışmalarını gerektirebilir. Fazla çalışma, haftalık 40 saatin üzerinde çalışılan saatler olup, haftada 8 saati yılda ise, 250 saati geçememektedir. Ulusal Kolektif Anlaşmaları, fazla çalışma için belli ilave oranlar getirebilmekte ya da ilave ödemeleri, ilave izne çevirebilmektedir. Yöneticiler çalışma saatlerine ilişkin kurallara tabi değildir.

Yasal yıllık izin süresi, yılda 4 haftadır. Aynı yıl içerisinde en az iki hafta izin alınması gerekmektedir. İki haftaya kadar kullanılmayan izinler tahakkuk yılını takip eden 18 ay içerisinde alınması zorunludur. Çalışanlar yalnızca iş akdinin feshedilmesi durumunda kullanılmayan izin yerine ödeme alma hakkına sahiptir. İşçilerin 3 günlük ödemeli hastalık izin kullanma imkânı bulunmaktadır. Hamilelerin ise, doğumdan 2 ay önceden başlamak ve doğumdan 3 ay sonra tamamlamak üzere 5 aylık doğum izni mevcuttur.

Şirketler belli sayıda engelli işçi istihdam etmek zorundadır. 15-35 arası çalışanı olan şirketler 1 engelli, 36-50 çalışanı olan şirketler 2 engelli, 51'den fazla çalışanı olan şirketler %7 oranında engelli işçi istihdam etmek zorundadır. Bu zorunluluğa uymayan şirketler için idari yaptırımlar bulunmaktadır. Ancak, finansal zorluk içerisindeki firmalar, bu zorunluluktan geçici süre ile muaf tutulabilmektedir.

Bankacılık Mevzuatı

İtalya'da bankacılık sistemi düzenlemeleri temel olarak AB mevzuatına dayanmaktadır. Nitekim, Avrupa Birliği'nin işleyişine ilişkin anlaşmanın Kurumsal Hükümler Birinci Başlık altında yer alan Madde 288 kapsamında, "Kurumlar, Birliğin yetkilerinin kullanılması için tüzük, direktif, karar, tavsiye ve görüşler kabul eder." hükmü amirdir. İtalyan bankacılık ve kredi sistemi 1 Eylül 1993 tarih ve 385 sayılı Konsolide Bankacılık Kanunu (KBK) kapsamında düzenlenmiştir. Konsolide Bankacılık Kanunu temel olarak bankacılık alanında kuralları belirleyen ve kredi otoritelerinin yetkilerini tanımlayan temel yasal düzenlemedir. İtalya'da bankacılık alanında kuralları belirleyen otoriteler, CICR-Comitato Interministeriale per il Credito e il Risparmio-Kredi ve Tasarrufların Bakanlıklar Arası Komitesi, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, İtalya Merkez Bankası'dır.

İtalya'da finansal piyasalar ise, 24 Şubat 1998 tarih ve 58 sayılı Konsolide Finans Yasası ile düzenlenmektedir. İtalya Merkez Bankası'nın ve diğer denetim makamlarının organizasyonu, sorumlulukları ve operasyonlarına ilişkin diğer önemli düzenlemeler, 19 ila 29. maddelerde "tasarrufların korunmasına ilişkin yasa" olarak adlandırılan 262/2005 sayılı Kanunda yer almaktadır. Birincil mevzuat kaynağı olarak yukarıdaki kanunlar esas teşkil etmekle birlikte, ikincil mevzuata ilişkin düzenlemeler, İtalya Merkez Bankasının teklifleri ile alınan CICR kararlarıdır. Ayrıca, İtalyan Merkez Bankası ve Ulusal Şirketler Borsa Komisyonu (Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (CONSOB)) tarafından yayınlanan kurallar ve düzenlemeler de ikincil mevzuata örnek teşkil etmektedir. Bankaların yatırım hizmetlerini gerçekleştirirken, CONSOB'un düzenlemelerine uymaları gerekmektedir.

Tüm bunların yanı sıra, İtalya'da Bankacılık alanında, AB'nin direktif, yönetmelik ve kararları da yukarıda sıralanan kanunlarla birlikte uygulanmaktadır. Bu kapsamda, 2013/36/AB, 2014/65/AB, 2015/2336 sayılı AB direktifleri temel alınmaktadır. Denetim Otoritesi olarak İtalyan Merkez Bankası, finans araçlarının sağlıklı ve ihtiyatlı bir şekilde yönetilmesini, finansal sistemin genel istikrarını ve verimliliğini ve ayrıca denetlenen kurumlar tarafından konuyla ilgili hükümlerin yerine getirilmesini gözetir.

İtalya Merkez Bankası, Avrupa Merkez Bankası Yönetim Kuruluna katılımı ile Eurosystem para politikası kararlarına katkıda bulunmaktadır. İtalya Merkez Bankası'nın temel işlevi, ekonominin kalıcı gelişimi, mali ve finansal istikrar için gerekli şartları sağlamaktır. İtalya Merkez Bankası, Euro bölgesinde tek para politikasının kararlarına katkıda bulunur ve Avrupa Merkez Bankası Sistemi'nin bir parçası olarak kendisine atfedilen diğer görevleri yerine getirir. Avrupa Merkez Bankası tarafından alınan kararların, kredi kurumlarıyla yapılan operasyonlar, açık piyasa işlemleri ve tarafların inisiyatifi ve zorunlu rezervin yönetimi yoluyla, ulusal alanda uygulanmasını sağlar. Avrupa Merkez Bankası tarafından belirlenen kurallara uygun olarak döviz işlemleri yapabilir ve kendi para rezervlerini yönetir. Euro sisteminde tanımlanan kotaya

dayalı olarak Euro kâğıt paralarının üretiminden, dolaşımın yönetiminden ve sahtecilikten sorumludur. İtalya Merkez Bankası düzenleme ve kontrol yetkilerini kullanarak ödeme sisteminin düzenli işleyişini teşvik eder. Para politikası konusunda kendisine atfedilen görevleri ve diğer kurumsal işlevlerin performansını daha etkin hale getirmek için ekonomik-finance ve yasal alanlarda yoğun bir analiz ve araştırma faaliyeti yürütmektedir.

Şube sayısı dikkate alındığında İtalya'nın en önemli 5 bankası şu şekilde sıralanabilir: Intesa Sanpaolo (2.374); Unicredit (2.256); Banco Bpm (1.392); BPER Banca (1.301); Banca Monte dei Paschi di Siena (1.269)(*Tutte le Banche in Italia per numero di succursali (tuttitalia.it)*).

(<https://www.bancaditalia.it/compiti/vigilanza/intermediari/Testo-Unico-Bancario.pdf>)

(<https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:2005-12-28;262>)

(<https://www.consob.it/web/area-pubblica/tuf-e-regolamenti-consob>)

İtalya'da Banka Hesabı Açma:

Temel olarak kara para aklamayı önleme mevzuatı ve vergi kaçakçılığının önlenmesi sebebiyle, dünyada bazı uluslararası sistemler kullanılmaktadır. AB ülkelerinde Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 100 ülke tarafından CRS – Common Reporting Standards sistemi kullanılmaktadır. Söz konusu uygulamaların temel özelliği, ortak bilgi paylaşımında bulunularak kara para aklama ve vergi kaçakçılığının önüne geçmektedir.

Bu kapsamda, bir ülkede banka hesabı açmak isteyen kişi ve şirketlerin vergisel bakımdan yükümlülüklerinin belirlenmesinde ülkede ikamet edenler (Resident) ve ikamet etmeyenler (Non-Resident) ayırımına göre banka hesabı açılabilir. Resident veya non-resident hesaplar arasında nakit çekme, para yatırma, para gönderimi, kredi kullanımı vb. gibi temel bankacılık işlemleri açısından önemli bir fark olmamaktadır. Ancak, bir non-resident hesabının işlem yapma ücretleri daha yüksek olabilmektedir.

Diğer taraftan, non-resident hesaplar için CRS sistemi herhangi bir kara para aklama veya vergi kaçakçılığı durumunda Bankalara önemli sorumluluklar ve para cezaları yüklediğinden hesap açma işlemlerinde uzun süreler ve sorunlar yaşanabilmektedir. Bu kapsamda, banka hesabı açarken, büyük ve kurumsal bankalar ve bu bankaların büyük ölçekteki şubeleri mevzuat ve uygulama bakımından daha deneyimli personelleri bulundurabileceğinden tercih edilmektedir. İtalya'da non-resident bir banka hesabı açmak için gerekli belgeler bankadan bankaya değişebilmekle birlikte talep edilen belgeler arasında, geçerli bir kimlik (Pasaport), İtalyan vergi numarası (Codice Fiscale), kara para önleme uyumluluğu, oturum izni, çalışma belgesi veya iş sözleşmesi olabilmektedir.

Genel olarak yüz yüze ilk randevudan sonra kara paranın önlenmesi kapsamında banka tarafından araştırma yapıp belirli bir süre sonra tekrar randevu verilecektir. İtalya'da banka açma süreci bu sebeplerle zaman alabilmektedir. Bu süreçte, uluslararası işlemlere açık kredi kartı ve banka kartı, e-cüzdan uygulamaları gibi alternatiflerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Vizeler

Eğitim / Mesleki Eğitim Amaçlı Vize: İtalya'da yapılacak eğitim süresince geçerlidir.

Aile Birleşimi İçin Vize: Verildiği tarihten itibaren bir yıl geçerlidir; yeniden birleşme başvurusunun onaylanmasının ardından sponsor edilen göçmen aile üyelerine verilir.

İş Vizesi (Belirsiz, Sabit Süreli veya Mevsimsel İş Sözleşmeleri): Bu vize türü sadece Bölge İdaresi/Valilik (Prefettura) nezdindeki Göçmenlik Bürosu'ndan (Sportello Unico per l'Immigrazione – SUI) çalışma izni/otorizasyonu alındıktan sonra verilebilir. AB dışında ikamet eden bir vatandaşla iş ilişkisine girmek için, İtalyan işverenler veya İtalya'da yasal olarak ikamet eden yabancılar, çalışacakları bölgedeki Göçmenlik Bürosu'na bir göçmen işçiyi işe almak için bireysel olarak izin başvurusunda bulunmalıdır.

Serbest Meslek Sahipleri İçin Vize: Endüstriyel, mesleki, el sanatları veya ticari sektörlerde faaliyet gösteren serbest meslek sahipleri söz konusu faaliyetlerini (düzenli bir şekilde yürütülen bir faaliyet olmak kaydıyla) için bu vizeye başvurulabilir. Bir şirket veya ortaklık kurmak; kurumsal yönetim pozisyonlarında çalışmak amacıyla bu vizeyi almak isteyen yabancı uyruklu kişiler, bu tür faaliyetlerle ilgili olarak, İtalyan vatandaşları için talep edilen aynı mesleki ve ahlaki gereklilikleri karşılamak zorundadır.

İlgili koşullara uygunluğun doğrulanabilmesi için, ikamet izninin yenilenmesi başvurusunun oturum izninin sona erme tarihinden en az 60 gün önce oturum izni sahibinin ikamet ettiği bölgedeki Polis merkezine (Questura) sunulması gerekmektedir. Daha önce alınmış bir oturum/ikamet izninin türünün dönüştürülebilmesi için yabancı uyruklu bir kişinin önce ikamet ettiği ildeki Valilik (Prefettura) nezdindeki Göçmenlik Bürosu'ndan yetki alması ve daha sonra Questura'daki iznin dönüştürülmesi için başvurması gerekmektedir. Vizeler için İtalya Büyükelçiliği sayfasından ayrıntılı bilgi edinmek mümkündür (https://ambankara.esteri.it/ambasciata_ankara/it/).

Çalışma ve Oturma İzinleri: İtalyan mevzuatına göre AB dışı ülkelerin vatandaşlarının İtalya'da çalışabilmesi için çalışma vizesi, iş ve oturma izni almaları gerekir. Çalışma müsaadesi için başvurular Bölge İdaresi (Prefettura) nezdindeki göçmenlik masasına yapılması gerekmektedir. Çalışma müsaadeleri İtalya'daki aynı iş sektöründeki istihdam durumu ve her yıl belirlenen yabancı işçi kotaları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Çalışma izni alabilmek için izlenmesi gereken prosedür sırasıyla aşağıdaki gibidir:

- İtalya'daki işveren firma tarafından başvuru formu doldurulması,
- Bölge çalışma ofisleri (Ufficio Provinciale del Lavoro) ve Polis merkezinden (Questura) ön müsaade (nulla osta provvisorio/ mukavatname) alınması,
- İlgili kişinin bulunduğu ülkedeki İtalyan konsoloslughuna çalışma ve oturma vizesi için başvurusu,
- Ülkeye giriş vizesi alındıktan sonra 30 gün içerisinde Oturum izni için (permesso di soggiorno) İçişleri Bakanlığının ilgili birimlerine başvurulması ve aynı zamanda, işe başlanılmasını müteakip 5 gün içerisinde Çalışma Bakanlığı bölge çalışma ofislerine sürekli çalışma izni (permesso di lavoro) için başvurusunun yapılması gerekmektedir.

(https://www.poliziadistato.it/statics/40/0554_initaliainregola_english.pdf);

(<https://www.poliziadistato.it/articolo/10617>).

Ayrıntılı bilgilere İtalya İçişleri Bakanlığı'nın internet adresinden ulaşmak mümkündür

(<http://www.interno.gov.it/mininterno/export/sites/default/it/temi/immigrazione>).

Kaynak: T.C. Roma Ticaret Müşavirliği